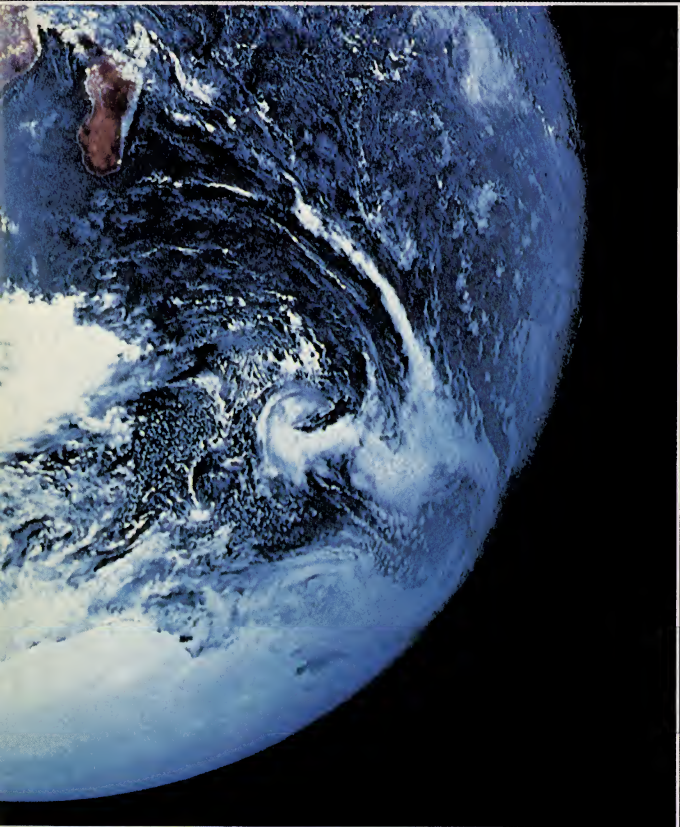

DEN danske
STJERNE

September 1983

Årgang 132

Nummer 9

INDHOLD

- 1 „Han er opstanden, som han har sagt“,
Gordon B. Hinckley
- 11 Hjælp dine børn til at kunne lide sig selv,
James M. Harris
- 17 Spørgsmål og svar, *B. Jackson Wixom jr.*
- 20 Gennem sløret, *Ray J. Snelson*
- 24 Kristus og skabelsen, *Bruce R. McConkie*
- 37 Tid!, *Elouise Bell*
- 43 Sladder. Lad det ikke gå videre
- 44 Vores bror Ismael, *James B. Mayfield*
- 60 Det tager kun en halv time om dagen,
Barbara Stockwell
- 61 Kaldet til at tjene, *John A. Tvedtnes*

BØRNESTJERNEN

- 1 Drengen der samlede tang, *Nanette Larsen*
- 5 Spejlopgave, *Roberta L. Fairall*
- 6 Den mirakuløse beretning om Elias [Elijah],
Pat Graham
- 8 Hvad kan jeg gøre?, *Marilee B. Clark*

Forsiden:

Jorden set fra det ydre rum fotograferet af
United States National Aeronautics and Space Administration.
Se artikelen „Kristus og skabelsen“ af Bruce R. McConkie
på side 24

Abonnement:

12 numre Dkr. 54,- (inkl. moms og porto)
Betalning over giro 31 20 988 til Nordisk Distributions Center,
Smedevangen 9, DK-3540 Lyngbe.
United States and Canada: \$ 10.00 (surface mail).

© 1983 by the Corporation of the President of the Church of Jesus Christ
of Latter-day Saints. All rights reserved.

Det øverste

Præsidentskab:

Spencer W. Kimball
Marion G. Romney
Gordon B. Hinckley

De tols Råd:

Erza Taft Benson
Mark E. Petersen
Howard W. Hunter
Thomas S. Monson
Boyd K. Packer
Marvin J. Ashton
Bruce R. McConkie
L. Tom Perry
David B. Haight
James E. Faust
Neal A. Maxwell

Rådgivende komité:

M. Russell Ballard
Loren C. Dunn
Rex D. Pinegar
Charles Didier
George P. Lee

Redaktør:

M. Russell Ballard

International Magazines

redaktion:

Larry A. Hiller
Chefredaktør
David Mitchell
Assisterende chefredaktør

Bonnie Saunders
Børnestjernen

Michael Kawasaki
designer

Den danske Stjernes

redaktion:

Jørgen Ljungstrøm
Translation Division
Vodroffsvej 7
DK-1900 København V.

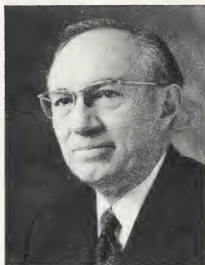
Redaktør af

Den danske Stjernes

lokalsider:

Jørgen Ljungstrøm
Translation Division
Vodroffsvej 7
DK-1900 København V.

„HAN ER OPSTANDEN, SOM HAN HAR SAGT”

Præsident Gordon B. Hinckley
Andenrådgiver i Det øverste Præsidentskab

For nogen tid siden læste jeg en række interessante artikler som var skrevet af amerikanske, britiske og europæiske teologer der kom med kloge argumenter for at aflive „myten”, som det hedder sig i beretningen om

Jesus fra Nazaret. Jeg vil gerne citere en dygtig protestantisk lægmand som skriver:

„Det vanskeligste spørgsmål kommer fra teologer som har betvivlet alle de gamle begreber. De har oven i købet

antydning at man måske burde udrydde ordet 'gud', eftersom det ikke længere har betydning for ret mange mennesker.

Det væsentligste spørgsmål som de frisindede teologer har stillet er det samme som til alle tider har splittet og nu igen splitter den kristne kirke: Hvem var Jesus?

Revolutionisterne griber til Bibelen som sandhedens kilde, men deres udgave af Bibelen har nogle pinlige henvisninger til at man har udeladt visse abnorme begivenheder. 'De har fjernet myterne,' siger nogen. 'De har fjernet sig fra den oprindelige mening,' siger andre.

Den nye tendens viser bare at man forsøger at gøre kristendommen fri for religion – man forsøger at gøre den til en tro der bygger på et filosofisk system." [*Fortune*, dec. 1965, s. 173].

Således har visse af vor tids teologer forsøgt at fratage Herren sin guddommelighed, hvorpå de undrer sig over hvorfor folk ikke vil tilbede ham. De har forsøgt at fratage Jesus guddommens kappe og efterlader kun deres tilhængere et almindeligt menneske. De har forsøgt at forandre ham, så han passer til deres begrænsede tankegang. Her ved har de berøvet Herren sit guddommelige sønneforhold og frataget verden dens retmæssige konge. Når man læser om denne meget effektive omskrivning af Bibelen, og ser hvilken virkning den har på troen hos dem der bliver ofre for den, og det er især unge som let bliver indfanget af sådanne fejlslutninger, så står de ord som den fordums profet Amos sagde, endnu tydeligere for os:

„Se, dage skal komme, lyder det fra den Herre HERREN, da jeg sender

hunger i landet, ikke hunger efter brød, ikke tørst efter vand, men efter at høre HERRENS ord.

Da vanker de fra hav til hav, flakker fra nord til øst for at søge HERRENS ord, men finder det ej.

Den dag vansmægter af tørst de fagre jomfruer og unge mænd . . .

de skal falde, ej mere stå op." [Amos 8:11–14].

Hvor siger disse ord meget om mange af vore medmennesker, om de unge såvel som alle dem hvis hjerte hunger og tørst efter en tro der kan tilfredsstille dem, men som vrager den fordi de på den måde den tilbydes på „skal falde“ og „ej mere stå op“.

Til dem vil vi gerne give vort højtidelige vidnesbyrd om at Gud ikke er død, men blot fortolkes som livløs.

Vi betragter Jesus Kristus som vor tros hovedfigur. Kirkens officielle navn er Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. Vi tilbeder ham som Herre og Frelser. Bibelen er vores hellige skrift. Vi tror på at Det gamle Testaments profeter som forudsagde Messias' komme, talte under guddommelig inspiration. Vi gør os til gode med Mattæus', Markus', Lukas' og Johannes' beretninger som beskriver de begivenheder, der fandt sted omkring Guds Søns fødsel, mission, død og opstandelse, han som var Faderens enbårne i kødet. Og ligesom Paulus „skammer [vi os] nemlig ikke ved evangeliet, thi det er en Guds kraft til frelse for enhver, som tror". [Rom. 1:16]. Og vi kan ligesom Peter bekræfte at „der er ikke under Himmelen givet mennesker noget andet navn, hvorved vi kan frelses" end Jesus Kristus. [Se Ap. Ge. 4:12].

I Mormons Bog, som vi betragter

*Den tomme grav . . . blev vidnesbyrdet
om Frelserens guddommelighed,
forsikringen om evigt liv.*

som den nye verdens hellige skrift, fremsættes de lærdomme der blev givet af profeter som levede på den vestlige halvkugle, i fordums tid og som vidner om ham der blev født i Betlehem i Judæa og døde på Golgata. For en verden med en vaklende tro er Mormons Bog endnu et helligt skrift som bærer et kraftigt vidnesbyrd om Herrens guddommelighed. I bogens forord, som er skrevet af en profet der levede i Amerika for 1.500 år siden, siges det udtrykkeligt at bogen er skrevet for at „overbevise jøder og ikke-jøder om, at Jesus er Kristus, den evige Gud, som åbenbarer sig for alle folk“.

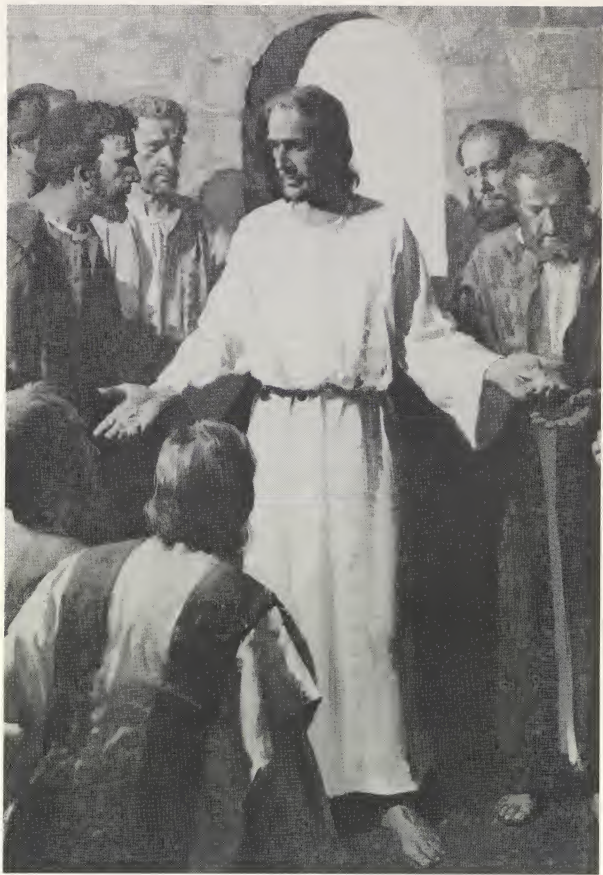
I vores bog med moderne åbenbaringer, Lære og Pagter, præsenterer Mesteren tydeligt sig selv med disse ord: „Jeg er Alfa og Omega, Kristus, Herren; ja, jeg er ham, begyndelsen og enden, verdens Forløser.“ [L&P 19:1].

Denne erklæring minder os om at vi aldrig må glemme den forfærdelige pris vores Forløser måtte betale, for han gav sit liv for at alle mennesker kan leve – nemlig lidelserne i Getsemane, de bitre forhånelser under forhøret, tornekrone som ondskabsfuldt blev sat på hans hoved og flåede hans kød, mængdens råb foran Pilatus om at lade ham dø, den ensomme og tunge gang med korset hele vejen til Golgata, de grusomme smerter da naglerne blev

drevet ind i hans hænder og fødder, den forfærdelige tortur hans legeme gennemgik da han denne tragiske dag hang på korset, og hvor han, Guds Søn, udrød: „Fader! tilgiv dem; thi de ved ikke, hvad de gør.“ [Luk. 23:34].

Korset blev torturretskabet, dette grusomme våben som var tænkt at skulle ødelægge Fredens Mand og på denne onskabsfulde måde betale ham for hans mirakuløse helbredelse af de syge, fordi han fik de blinde til at se og oprejse de døde. Her på Golgatas bjergtop hang han helt alene og døde på korset.

Vi må aldrig glemme at vor Frelser, vor Forløser, Guds Søn ofrede sig som et stedfortrædende offer for os hver især. For dem der var til stede denne uhyggelige, mørke aften før den jødiske sabbatsdag, da Jesu livløse legeme blev taget ned og skånsomt lagt i graven, svandt håbet langsomt, selv hos de mest ivrige og troende disciple. De forstod ikke hvad han tidligere havde fortalt dem. Den Messias de havde troet på var nu død. Den Mester til hvem de havde sat alle deres længsler, al deres tro og hele deres håb, var nu væk. Han der havde talt om det evige liv, som havde oprejst Lazarus fra graven, var nu lige så død som alle de mennesker der var gået forud for ham. Nu var enden på hans sørgmodige, korte liv omsider kommet. Hans liv

havde været således som Esajas lang tid før havde forudsagt: Han var „ring-agtet, skyet af folk, en smerternes mand og kendt med sygdom . . .

Han blev såret for vore overtrædelser, knust for vor brødes skyld; os til fred kom straf over ham“. [Es. 53:3, 5]. Nu var han borte.

Vi kan næppe forestille os hvad de som elskede ham må have følt da de funderede over hans død i de lange timer på den jødiske sabbat, det som ifølge vores kalender var en lørdag.

Så fulgte den første dag i ugen, Herrens sabbat, den som nu kaldes søndag. De som kom ud til graven, nedtrykte af sorg, så en engel som erklærede: „Hvorfor leder I efter den levende blandt de døde? Han er ikke her, men han er opstanden;“ [Luk. 24:5–6].

Her skete det største mirakel i menneskehedens historie. Jesus havde tidligere sagt til dem: „Jeg er opstandelsen og livet;“ [Joh. 11:25]. Men de havde ikke forstået det. Nu vidste de. Han havde lidt en ussel og smertefuld og ensom død. Og nu her, på den tredje dag, var han opstået til livet i magt og skønhed som førstegrøden af de hensovede, for at sikre at alle mennesker i alle tidsaldre „ligesom alle dør i Adam, således [også skulle] . . . levendegøres i Kristus“. [1 Kor. 15:22].

På Golgata var han den døende Jesus. Han kom ud fra graven som den levende Kristus. Hændelsen på korset var den bedrøvelige følge af Judas' bedrageri, og Peters fornægtelse viser det fremherskende mismod. Den tomme grav blev nu vidnesbyrdet om Frelserens guddommelighed, forsikringen om evigt liv og svaret på Jobs

ubesvarede ønske: „Om manden dog døde for atter at leve!“ [Job 14:14].

Hvis han kun var død var han måske blevet glemt, eller i bedste fald husket som én af de mange dygtige lærere som nævnes med et par linier i historiebøgerne. Nu hvor han var opstået blev han livets Mester. Hans disciple kunne nu istemme med Esajas, med sikker overbevisning: „Hans navn skal være: Underfuld-Rådgiver, Vældig-Gud, Evigheds-Fader, Fredsyrste.“ [Es. 9:6].

Jobs ord var nu opfyldt: „Men jeg ved, at min løser lever, over støvet vil en forsvarer stå frem.

Når min sønderlidte hud er borte, skal jeg ud fra mit kød skue Gud,

hvem jeg skal se på min side; ham skal mine øjne se, ingen fremmed! Mine nyrer forgår i mit indre!“ [Job 19:25–27].

Maria gjorde ret i at sige: „Rabboni!“ [Joh. 20:16] i det øjeblik hun fik øje på den opstandne Herre, for nu var han virkelig Mesteren, ikke kun over livet, men også over selve døden. Væk var dødens brod og graven sejrede ikke.

Den frygtsomme Peter var helt forandret. Selv den tvivlende Thomas erklærede besindigt, ærbødigt og oprigtigt: „Min Herre og min Gud!“ [Joh. 20:28]. Ved denne forunderlige lejlighed lød Herrens uforglemmelige ord: „Vær ikke vantro, men troend!“ [Joh. 20:27].

Herefter viste han sig for mange, bl.a. som Paulus beretter, for „over 500 brødre på én gang“ [1 Kor. 15:6].

Og på den vestlige halvkugle var der andre som han tidligere havde omtalt. Og folk dér „hørte . . . en røst, som om den kom fra Himmelen . . .

*„Det er ikke vanskeligt for mig at tro på Jesu mirkaler,
på baggrund af de mange mirakler
jeg ser med mine egne øjne hver eneste dag.“*

og den sagde til dem:

Se, min Søn, den elskede, i hvem jeg har velbehag, i hvem jeg har herliggjort mit navn, hør ham . . .

og se, de så et menneske stige ned fra Himlen, og han var klædt i en hvid kjortel; og han kom ned og stod iblandt dem . . .

Og det skete, at han strakte hånden ud og talte til folket og sagde:

Se, jeg er Jesus Kristus, om hvem profeterne vidnede, at han skulle komme til verden . . .

Stå op og kom hen til mig." [3 Ne. 11:3, 6, 7, 8–10, 14].

Og herpå følger, i denne smukke beretning i Mormons Bog, mange af den opstandne Herres ord til folket i det fordums Amerika. Og endelig er der vor tids vidner, for Mesteren over hele menigheden kom igen for at åbne denne uddeling, den uddeling hvor værket skal fuldbyrdes ifølge profetierne. Den opstandne, levende Herre og hans Fader, himmelens Gud, viste sig i et herligt syn for den unge profet for påny at gengive sandheden fra fordums tid. Og så fulgte en sand „sky af vidner" [Hebr. 12:1]. Joseph Smith, vor tids profet, der modtog sandheden, erklærede med disse beskedne ord:

„Og nu, efter de mange vidnesbyrd, som er blevet givet om ham, er dette det sidste vidnesbyrd, som vi giver om ham: at han lever!

Thi vi så ham ved Guds højre hånd, og vi hørte røsten, som vidnede, at han er Faderens Enbårne,

at ved ham, gennem ham og af ham, eksisterer og skabtes verdenerne, og at deres indbyggere er sønner og døtre, født af Gud." [L&P 76:22–24].

Hertil føjer vi sidste dages hellige millioner af vidner, som ved Helligåndens kraft har båret og stadig bærer højtideligt vidnesbyrd om at Herren virkelig lever.

Ud fra denne bevisende baggrund vender jeg mig igen til de intellektuelle som intet mål har, som ulykkeligt er faret vild og mangler tro og evnen til at forpligte sig. Jeg vil gerne stille nogle spørgsmål til dem som udelukkende beskæftiger sig med det spekulative:

Er troen på vor Herres guddommelighed gået af mode i det 20. århundrede? Vi vover at påstå at vor tidsalder, videnskabens og teknologiens tidsalder, ikke er uforenelig med de mirakler som Jesus udførte. Tværtimod har der aldrig været et tidspunkt i menneskenes historie som har gjort de ting som tidligere kunne betragtes som overnaturlige og umulige mere troværdige.

Hvordan kan nogen i vore dage betragte noget som umuligt?

For dem der er kendt med de store fremskridt der sker indenfor den biologiske og medicinske videnskab, hvor menneskene er begyndt at undersøge

Ideer til hjemmelærere

Nogle punkter som kunne fremhæves. Hvis du synes kunne du nævne disse punkter under samtalen ved dine hjemmelærerbesøg:

1. *Kirkens officielle navn er Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. Jesus Kristus er hovedpersonen i vores tro. Vi tilbeder ham som vor Herre og Frelser. Vi betragter Bibelen som hellig skrift.*

2. *Mormons Bog er endnu et helligt skrift og et vægtigt vidne om Herrens guddommelighed for en verden med en vakkende tro.*

3. *Den tomme grav blev vidnesbyrdet om Jesu Kristi guddommelighed og forsikringen om det evige liv. Da Jesus var opstået blev han Mesteren over liv og død.*

4. *Udover de fordums vidner om opstandelsen er der også vidner i vor tid – profeten Joseph Smiths syner og åbenbaringer og de millioner af*

vidner som gennem Helligåndens kraft højtideligt bærer vidnesbyrd om at Herren lever.

5. *For at få en forståelse og kunne nære kærlighed til Herren må man følge visse grundregler. De fire af dem er at læse i skrifterne, bede til vor himmelske Fader, efterleve Herrens lærdomme og virke for hans sag.*

Hjælp til diskussionen.

1. *Fortæl hvad du personligt mener om opstandelsen. Bed familiens medlemmer fremkomme med deres meninger.*

2. *Er der nogle skriftsteder eller citater i denne artikel som familien kunne læse højt og diskutere?*

3. *Ville denne samtale blive bedre hvis du før besøget talte med husets overhoved? Har du et budskab fra kvorumslederen eller biskoppen til husets overhoved angående opstandelsen?*

*Åndelig styrke kan sammenlignes med fysiske kræfter.
Det er som musklerne i min arm,
de styrkes kun hvis de får næring og trænes.*

selve livets natur og dets skabelse, burde miraklet omkring Jesu fødsel som Guds Søn sandelig være endnu mere troværdigt – selv for tvivleren.

Endvidere er det ikke vanskeligt at tro på at han der var i besiddelse af den viden der skulle til for at skabe jorden også kunne helbrede syge, styrke de svage og få de døde til at vende tilbage til livet. Det har sikkert været vanskeligt at tro på sådanne ting i middelalderen, men kan mennesker med en sund fornuft tvivle på at noget sådant er muligt, mens de er vidner til de helbredende mirakler og den genskabning som dagligt finder sted?

Er Kristi himmelfart så umulig at fatte efter at man har siddet i sin stue og i fjernsynet set hvordan astronauter har gået på månen?

Mirakler? Ja, mon ikke! Vi lever i miraklernes tidsalder. I min korte levetid har jeg været vidne til større fremskridt indenfor videnskaben end alle mine forfædre til sammen i de næsten 6.000 år forud.

Det er ikke vanskeligt for mig at tro på Jesu mirakler, på baggrund af de mange mirakler jeg ser for mine øjne hver eneste dag.

Men vi vil gerne minde vore interesserede venner rundt omkring i verden om at man ikke får et vidnesbyrd om Herren ved at se på de resultater menneskene når. Sådanne iagttagelser

gør det fornuftigt at tro på Jesu fødsel, liv, død og opstandelse. Men der skal mere til end en fornuftig tro. Det er nødvendigt at forstå Herrens enestående og uforlignelige stilling som den guddommelige Forløser og at være virkelig begejstret for ham og budskabet om at han er Guds Søn.

Denne forståelse og denne begejstring vil alle kunne opnå hvis de vil betale prisen. Den er ikke uforenelig med en højere uddannelse eller verdslig kundskab, men er dog ikke noget man opnår ved blot at studere filosofi. Nej, der skal en mere sikker fremgangsmåde til. De ting der hører Gud til skal forstås ved Guds Ånd siges det i åbenbaringens ord. [Se 1 Kor. 2:11].

For at erhverve sig en forståelse og begejstring for Herren må man følge nogle enkle regler. Jeg kunne tænke mig at nævne tre af dem, almindelige begreber som næsten er banale på grund af deres gentagelser, men de er fundamentalt nødvendige og fører til de største resultater. Det første trin er at læse – at læse Herrens ord. Jeg ved godt at det er svært at få tid til at læse alt, med de krav der stilles til os i hverdagen, men jeg lover jer at dersom I vil læse det som vi kalder skrifterne, så vil I få en forståelse og en indre varme som er skøn at opleve. „I ransager skrifterne, fordi I mener i dem at have evigt liv; og det er dem, som vidner om

mig." [Joh. 5:39]. Læs f. eks. Johannes Evangeliet fra begyndelsen til slutningen. Lad Herren tale for sig selv til dig, og så vil hans ord give dig en rolig overbevisning som vil gøre kritikernes ord betydningsløse. Læs også den ny verdens skrift, Mormons Bog, der er fremkommet som endnu et vidne om „at Jesus er Kristus, den evige Gud, som åbenbarer sig for alle folk". [Forordet til Mormons Bog]. Det andet trin er at bede. Tal til jeres evige Fader i hans elskede Søns navn. „Se," siger han, „jeg står for døren og banker; om nogen hører min røst og åbner døren, da vil jeg gå ind til ham og holde nadver med ham, og han med mig." [Joh. Åb. 3:20].

Dette er hans indbydelse og han holder sit løfte. I vil sikkert ikke høre en røst fra Himmelen, men fra Himmelen vil I modtage en overbevisning, blive fyldt med fred og sikkerhed.

Det tredje trin er at efterleve lærdommene og virke for Herrens sag. Åndelig styrke kan sammenlignes med fysiske kræfter. Det er som musklerne i min arm, de styrkes kun hvis de får næring og trænes.

Når du bruger din tid og dine talenter i Herrens tjeneste vil din tro vokse og din tvivl forsvinde.

Herren har erklæret: „Hvis nogen vil gøre hans vilje, skal han erfare, om læren er fra Gud, eller jeg taler af mit eget" [Joh. 7:17], og han har også erklæret at når vi anvender Guds lærdomme og glemmer os selv for hans store sag, så vil vi finde os selv og opdage sandheden.

I den storslåede samtale mellem Jesus og Nikodemus erklærede Herren: „Hvad der er født af kødet, er kød; og hvad der er født af Ånden, er Ånd."

Så fortsatte han med at sige: „Vinden blæser, hvorhen den vil, og du hører dens susen, men du ved ikke, hvorfra den kommer, og hvor den farer hen; sådan er det med enhver, som er født af Ånden." [Joh. 3:6, 8].

Vi tøver ikke med at love jer at det vil ske således for alle som vil gøre sig denne anstrengelse. Hvis et menneske vil læse Herrens ord, tale til ham i bøn, efterleve hans lærdomme og virke for hans sag, så vil hans eller hendes tvivl forsvinde. Så vil Helligånden vidne om at Jesus virkelig er Guds Søn, født i kødet, denne verdens Forløser som opstod fra graven, den Herre som vil komme og regere som kongernes Konge, og denne viden vil overstråle alle filosofiske forvirringer, den såkaldte højere kritik og vore dages negative teologi. Vi har fået den mulighed og den velsignelse at vi kan vide dette. Det er vores pligt at finde ud af det.

Gud velsigne os med tro på disse store sandheder. Gud velsigne os til hele tiden at anvende dem i vort liv og søge at velsigne andre, så også de kan anvende dem og for dem selv finde frem til denne storslåede kundskab som menneskeheden har brug for – at Gud lever og altid er i nærheden til at vejlede og velsigne os.

Hertil følger jeg mit vidnesbyrd om at jeg ved at Jesus er Guds Søn, at han blev født i Betlehem i Judæa, at han vandrede på jorden som den lovede Messias, blev hængt op på et kors og gav sit liv som et sonoffer for menneskehedens synder. Han er vores Frelser og Forløser. Han er menneskehedens eneste sikre håb, opstandelsen og livet. [Se Joh. 11:25]. □

Hjælp dine børn til at kunne lide sig selv

James M. Harris

To 9-årige drenge, John og David er gode kammerater. De er om trent lige store, men deres adfærd på fodboldbanen viser at der er stor forskel mellem dem. Mens John er ivrig efter at spille, virker det som om David er tilfreds med at betragte spillet fra sidelinien. Når John spiller forventer han fuldt ud at score et mål. Men når David spiller forventer han ikke at score, og det er som om han aldrig får mulighed for det.

Forskellen mellem drengene ses tydeligt i mange situationer. John nærmer sig nye oplevelser med begejstring og forventer at gøre en god figur. David er i reglen pessimistisk og siger ofte nej til at deltage, fremfor at udsætte sig for at gøre fejtagelser.

Den rigtigste mening et barn har, er den det danner om sig selv. Børn der har en høj selvagtelse ser optimistisk på verden, de er tillidsfulde og forventer at få succes. Børn med en ringe selvagtelse er tilbøjelige til at betvivle deres egne ideer og evner, og til at være meget usikre i forskellige af livets situationer.

Enhvert barn har brug for at føle sig *afholdt* og *dygtig*. Børns selvagtelse

øges efter i hvor høj grad de fornemmer deres dygtighed og at de er afholdt, og på samme måde trues deres selvagtelse dersom dette mangler i deres liv.

Forældrene kan ikke tage hele æren for et barns høje selvagtelse og de bør heller ikke påtage sig skylden dersom deres børn mangler selvagtelse. Der er dog visse ting forældre kan gøre for at øge deres børns selvagtelse. Her er nogle få ideer:

1. *Lær jeres børn om deres åndelige begyndelse og deres guddommelige skæbne.* Den rette forståelse for hvem vi er kan hjælpe os til at elske os selv. Vi er bogstaveligt vor himmelske Faders åndelige børn. Vi har en potentiel mulighed for at komme til at ligne ham mere og mere.

Bliv ved med at fortælle jeres børn sandheden om at ligesom de er skabt i vor himmelske Faders fysiske billede, således har de også i sig selv kraft til lidt efter lidt at vokse og komme til at ligne ham mere og mere åndeligt. Fortæl dem at vor himmelske Fader elsker dem fordi de er hans børn og at han ønsker at de skal have succes.

2. *Reager positivt overfor jeres børn,*

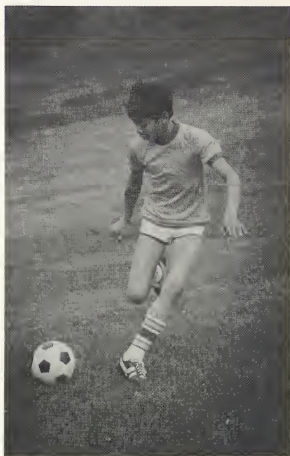
mindske deres svagheder eller mangler. Det er ikke alle børn der er lige tiltrækkende, elskværdige eller dygtige. Men forældrenes reaktioner overfor dem betyder en hel del for om børn accepterer sig selv. For nylig omtalte en mor der bor i et smukt og ordentligt hjem ét af sine børn som „virkelig dum“. Denne bemærkning sagde hun til en gæst, mens barnet var til stede. Det værste ved det er at datteren måske tror på sin mor og antager at hun virkelig er dum, og opfører sig derefter.

Heldigvis tror børn også på oprigtige, positive reaktioner fra forældrenes side. Giv næring til jeres børns selvtillid til trods for de mangler de måtte have. Vi kender alle mennesker som den jævne og almindelige pige der bare smiler til alle og lyser op hvor som helst hun befinder sig, og som den blinde dreng der klarer sig fortrinligt i skolen og er populær blandt sine kammerater. Sådanne børn kommer almindeligvis fra varme og kærlige hjem hvor forældrene ikke reagerer overfor dem hverken med foragt eller medynk, men accepterer dem som dygtige mennesker af en vis værdi.

3. Koncentrér jer om de stærke sider hos hvert enkelt barn og undgå negative sammenligninger mellem søskende. Judy havde ikke forvoldt sine forældre nogen som helst problemer. Hun kom til kirkenes møder, havde altid noget godt at sige om sin seminar-klassen og havde mange gode, aktive venner. Men hendes lillesøster, Patti, var en

underlig kontrast i forældrenes øjne. Hun ville ikke komme i kirken og havde hele tiden problemer med sine lærere. Hun lod sig kun indskrive i seminar-klassen fordi forældrene sagde hun skulle, men hun forsømte klassen de fleste gange. Hun følte sig tiltrukket af venner der ikke var aktive i kirken og som betvivlede dens værdinormer.

Patti kan ikke se mange muligheder for at overgå den strålende opmærksomhed hendes søster får, derfor søger hun ubevidst at vinde opmærksomhed på andre måder. Uheldigvis gør hendes forældre problemet værre ved hele

tiden at fremhæve storesøsteren som et eksempel. Patti gør oprør på grund af sit stærke behov for at være en personlighed, mens hun samtidig har samvittighedsnag over sin opførsel og mangler selvtægtelse.

Det er ikke ualmindeligt at forældre sammenligner et barn med et andet barn i familien på en negativ måde. Det kan gøres åbenlyst og bevidst ved for eksempel at sige: „Hvorfor kan du ikke være ligesom John?“ Eller „Sanne kunne aldrig have fundet på at gøre noget sådant!“ Eller også kan det gøres meget ubevidst fra forældrenes

side, således at de ikke er opmærksomme på at der foregår en sådan sammenligning. Men i begge tilfælde bliver det forstået således: „Du er ikke så sød eller så dygtig som din bror eller søster.“

Som regel sammenligner forældre for at opstille et godt eksempel som barnet kan følge. Men en sådan sammenligning er som regel ødelæggende for børns selvtægtelse.

4. *Giv børnene mulighed for personlig udvikling og sørg for at opmuntre dem til selv at gøre noget.* En af forældrenes opgaver er at hjælpe deres børn til at få selvtillid, blive i stand til at gøre noget og kunne klare sig selv. Denne oplæring er naturlig og kommer hen ad vejen. Den begynder mens barnet er helt lille. Når børn lærer noget nyt, vil de gøre det om og om igen. Hvis de afholdes fra det vil de måske højlydt give udtryk for deres skuffelser. Fru Andersen kunne for eksempel i begyndelsen ikke forstå, hvorfor Karen på 1 år pludselig begyndte at få et hysterisk anfald når hun blev klædt af før hun skulle i seng. Så opdagede hun at hun tog Karens sokker af fremfor at vente til Karen selv gjorde det. Først da hun gav barnet sokkerne på igen og lod hende selv tage dem af, blev hun lykkelig og glad. Hvem ville forestille sig at behovet for at fornemme at man kan udrette noget viser sig i en så tidlig alder!

Forældre der overbeskytter deres børn og gør alting for dem, gør det i reglen ud fra gode, skønt misforståede

Foto: Eldon K. Linschoten

---

motiver, som for eksempel af medlidenhed eller for at beskytte dem imod ondt eller ubekvæmlichkeit. Men somme tider er det af selviske grunde. En mor forsøger måske at opnå ros af andre ved at demonstrere hvor vidunderlig og uselvsk hun er. En far kan ubevidst forsøge at gøre sig uundværlig for sine børn, for ikke senere at blive afvist. Men uanset hvad grunden er, er de mulige resultater de samme – afhængighed, manglende selvtillid, begrænset initiativ og kreativitet samt en lav selvagtelse.

Når forældrene fortsat gør det for deres børn som de selv kan gøre, kan afhængigheden forandres til selvglæde, og selvglæden kan føre til at barnet „kræver sin ret“ til at blive vartet op – til stor skade for det.

5. *Hjælp børnene til en stadig større fornemmelse af deres egen betydning og værdi.* En bekendt mindes hvordan en elektriker kom for at ordne noget i huset da han var dreng. Det var nødvendigt at trække nogle ledninger ind under huset, hvor der ikke var megen plads. Der var så lidt plads at en voksen ikke kunne komme derind, og elektrikerens spurgte drengen om han kunne kravle ind og trække ledningen igennem. Da drengen havde gjort dette fik han en femmer af elektrikerens, og den stolte dreng løb ind for at vise sin mor den. Hun svarede blot: „Nej, en hel femmer, det er alt for meget. Skynd dig at gå tilbage og sig at en krone er rigeligt.“

Der er ingen tvivl om at moderen

kun forsøgte at være retfærdig overfor elektrikerens, men hun opnåede faktisk at denne mand huskede hændelsen som noget ret betydningsfuldt, selv 30 år efter.

Hvor meget bedre ville det ikke have været hvis moderen havde sagt: „En femmer, det er mange penge. Han har sikkert syntes at du gjorde et godt stykke arbejde.“ Eller også kunne hun have benyttet denne oplevelse til at lære ham om tjenestegøringer og hjælpe ham til at opleve den gode fornemmelse man får ved af sig selv at gøre andre en tjeneste. Havde hun gjort dette ville hun have bidraget til barnets selvglæde i stedet for det modsatte.

6. *Tilbring nogen tid sammen med jeres børn.* Det helt ideelle er at hvert barn i en familie hver dag får lidt tid sammen med hver af sine forældre. Det kan måske være vanskeligt i en stor familie, men fordelene er anstrengelsesværdige. Somme tider vil en far eller mor der er travlt engageret udenfor hjemmet forsøge at kompensere ved at købe dyre eller spændende gaver til børnene. Men de bedste gaver forældre kan give deres børn er sig selv.

Aktiviteter som campingture, fiske-ture, indkøbture, at overvære fodboldkampe sammen, bilvask, havearbejde eller ganske enkelt en rolig samtale, giver mulighed for vigtig kommunikation. Når I skænker jeres børn noget af jeres tid, vil børnene tænke ved sig selv: „Far og mor kan godt lide at være sammen med mig. De

synes jeg er god nok." På den måde øges deres selvagtelse.

7. *Giv jer tid til at oplære børnene.* Vi voksne glemmer somme tider at opgaver der virker relativt nemme og enkle for os kan virke forvirrende eller meget svære for et barn. En mor siger måske til sin datter: „Vær sød at gøre rent i dit værelse," og hvis pigen ikke har gjort det indenfor en rimelig tid, så tror moderen at hun er ulydig og doven. Men det kan være at pigen ikke ved hvordan man bærer sig ad, eller måske af tidligere erfaringer ved at uanset hvor mange anstrengelser hun gør sig, så vil hendes mor ikke være tilfreds. Det er vigtigt at forældre sørger for at oplære deres børn, så de kan føle sig kompetente. Det kan være nødvendigt at arbejde ved siden af dem nogle gange, indtil de er fortrolige med at gøre arbejdet selv. Hvis børn føler sig kompetente til at udføre de opgaver de tildeles, vil de lettere kunne udvikle deres selvagtelse.

8. *Lær jeres børn at se det gode i andre og rose dem.* Den 15-årige Carol syntes aldrig at have noget godt at sige om nogen. Hendes lærere er dumme, børnene i nabolaget er mærkelige, hendes forældre lytter aldrig til det hun siger og forstår hende ikke. Hun bruger ofte ord som dum, åndsvag og dødkedeligt. På grund af hendes negative indstilling undgår de andre børn hende – hun har ingen venner.

Hvad tror du Carol mener om sig selv? Hendes negative syn på andre og på sin egen verden kunne være en

afspejling af hendes dårlige opfattelse af sig selv. Hendes måde at tale på og dårlige indstilling indbyder til kritik og afvisning, og det får hun ikke mere selvagtelse af, tværtimod.

9. *Lær jeres børn at se det gode i sig selv og ikke koncentrere sig om deres begrænsninger.* Don var født med en vissen og næsten ubrugelig højre arm. Det havde været nemt for ham at føle selvmedlidenhed og at holde sig fra fysiske aktiviteter der krævede at han skulle bruge begge sine arme. Men han lod det aldrig blive til et problem. Hvis man sagde noget til ham om hans handicap ville han formodentlig oprigtigt svare: „Hvilket handicap?" Don spiller golf, baseball og basketball, og han klarer sig udmærket i konkurrencen. Den visne arm er sædvanligvis kun et problem for ham første gang han møder et menneske. Når først man kender ham, glemmer man alt om hans handicap. Han er klasserepræsentant i sin skole og har mange kammerater. Dons forældre har aldrig dvælet ved hans „handicap". De forventer at han udfører de ting han gør godt, og hans evner til at imødekomme deres forventninger får ham til at føle sig dygtig og giver ham selvagtelse.

Det er helt i orden at føle godt om sig selv. Falsk beskedenhed er ingen dyd. Børn som værdsætter sig selv og det de gør vil højst sandsynligt stille og roligt føle sig sikre på deres værdi.

Måske er den bedste måde at lære børn at se det gode ved sig selv at vise dem eksemplet på en sådan opførelse.

Det er godt hvis forældre kan indrømme deres fejltagelser og ind imellem ærligt sige: „Denne gang tog jeg fejl!”

En sådan ærlighed behøver ikke at fratage et menneske sin selvagtelse eller få et barn til at betragte sine forældre som noget ringere. Børn bør vide at voksne også gøre deres fejltagelser. En henkastet bemærkning om en fejltagelse kan hjælpe børn til at lære at tage deres begrænsninger lettere. På samme måde kan en ærlig erkendelse som: „Jeg kunne godt lide den måde jeg fik gjort det på,” eller „det gik helt godt” hjælpe børn til at have en god fornemmelse når de selv har gjort en indsats, og derved få opbygget deres selvagtelse.

10. *Giv åbenlyst udtryk for kærligheden til jeres børn, både i ord og gerninger.* De tre små ord: „Jeg elsker dig” kan somme tider være svære at få sagt for nogle mennesker. Og ligesom nogle kan have vanskeligt at give udtryk for kærligheden til deres ægtefælle, så er der også nogle der finder det vanskeligt at vise deres børn kærlighed. Det kan måske virke pinligt at sige: „Jeg elsker dig” – eller man kan være bange for hvordan børnene vil reagere overfor et sådant udbrud.

Men der findes sikkert intet der kan bidrage så meget til folks selvagtelse som når de opdager at de er afholdt. Alt for ofte tror vi bare at vore børn ved at vi elsker dem. Men et knus, et kys på kinden eller et henkastet: „Jeg elsker dig” kan udvirke mirakler for forholdet

til dem og til forøgelsen af deres selvagtelse.

Alle børn trænger til at fornemme at de er *afholdte* og *dygtige* for at udvikle den selvagtelse som er nødvendig i forberedelserne til livet. Hvis vi forældre bevidst og konsekvent vil følge disse ti forslag vil vore børns opførelse blive bedre og deres selvagtelse vil højst sandsynligt tage til. □

Lad os tale om det

Når du har læst „Hjælp dine børn til at kunne lide sig selv”, får du måske lyst til at tale med nogen om følgende:

1. *Hvorfor er det så vigtigt at føle sig afholdt og dygtig for selvagtelsen?*

2. *Hvordan kan den rette forståelse af evangeliet, med hensyn til vort forhold til vor himmelske Fader, øge vores selvagtelse?*

3. *Når du ser på dine børn, kan du så se tegn på at de mangler selvagtelse? Hvilke ideer i denne artikel kan hjælpe dig i anstrengelserne for at få dem til at synes bedre om sig selv?*

4. *Vurdér din egen selvagtelse. Hvilke ideer i denne artikel kunne hjælpe dig til et bedre syn på dig selv?*

Spørgsmål og svar

Spørgsmål af almindelig interesse besvaret som vejledning, ikke som en officiel tilkendegivelse af kirkens politik.

Spørgsmål:

Hvad bør jeg henvende mig til min biskop om og hvad bør jeg henvende mig til kvorumslederen og hjemmelæreren om? Hvad er helt præcist forskellen i deres ansvar overfor mig og min familie?

Svar:

B. Jackson Wixom jun., medlem af kirkens melkisedekske præstedømmekomité:

Hjemmelærerne, kvorumspræsidenterne og biskopperne danner tilsammen et støttesystem der sørger for hjælp på faktisk ethvert område

hvor der er nød. Men alligevel betjener de familierne og det enkelte kirke-medlem på helt forskellige måder. For at finde ud af hvilke af disse brødre vi skal henvende os til for at få hjælp, må vi først forstå den enkeltes opgave og hvilke hjælpemidler de hver især kan benytte til at løse de særlige problemer.

Det er klart at hjemmelæreren står i en nøgleposition. Han præsiderer ikke over familien eller familiemedlemmerne, men han er den øverste repræsentant for kvorumspræsidenten og gennem ham for biskoppen. [Se Det Melkisedekske Præstedømmes Håndbog, 1975]. Han bør holde en regelmæssig og hyppig kontakt med familien og virke som en støtte for familiens leder. Udover at forbedre passende budskaber eller drøfte emner han har fået tildelt af præstedømmets ledere, så skal hjemmelærerne spørge til familiens forhold når de er på besøg. De skal være opmærksomme på indstillinger og holdninger, familiens åndelige stade og på om der er særlige behov der kan imødekommes af wardet eller kvorummet. Kun hvis familien byder hjemmelærerne velkomne og stoler på at de kan få hjælp af dem dersom der skulle blive brug for det, kan de for alvor udfylde deres opgaver i præstedømmet. Hjemmelærerne står parat til at hjælpe i tilfælde af ulyk-

ker, brand, alvorlig sygdom, død eller når der indtræffer andre uheld. De kan hjælpe til med at arrangere transport til kirkens møder når det er nødvendigt. De virker som informationskilde angående kirkens aktiviteter og programmer. De hjælper familierne til at opfylde deres ansvar for at missionere, udføre genealogisk arbejde, sørge for at være beredt og hvad de ellers har af ansvar. De reagerer i tilfælde af at der er andre særlige behov, som f.eks. problemer med arbejde, med at være aktiv i kirken, med dåb, ægteskab og med at holde kontakt med familiemedlemmer der ikke bor hjemme, osv.

[Se Retningslinier for Præstedømmets Hjemmelæerprogram, 1980].

Eftersom hjemmelæerne ikke præsiderer over den enkelte eller familierne er de nødt til at kaldes til opgaven af én som har præsiderende myndighed. Biskoppen og kvorumspræsidenten er begge to kaldet til at være præsiderende ledere. Som præsiderende højpræst i wardet præsiderer biskoppen over fædrene og familierne i wardet. Det melkisedekske præstedømmes ledere har ansvaret for fædrene som er medlemmer af deres respektive kvorum eller gruppe. De underviser og styrker enhver far og hjælper ham til at styrke sin familie.

Eftersom kvorumslederens rolle er den som er sværest at forstå, vil vi først se på den. Kvorumspræsidenten har i udpræget grad sine instruktioner gennem skrifterne, hvor der står at han skal præsidere over sit kvorum og „sidde i råd med dem og undervise dem i overensstemmelse med

pagterne“. [L&P 107:89]. De samme instruktioner gælder i vore dage gruppeledere for de halvfjerds' kvorummer og for højpræsternes grupper.

Udtrykket „sidde i råd“ viser den måde hvorpå disse præstedømmeledere skal fungere. De udfører sædvanligvis allesammen deres ansvarsopgaver sammen med kvorummets medlemmer. Når de hver især kommer til kvorumsmøderne danner de det råd som kvorumslederen skal sidde i råd med og undervise. Kvorumslederens ansvar er at undervise sit kvorums medlemmer i hvordan de skal præsidere i deres eget hjem og i egen familie.

Præsidenten for De tolv Kvorum, præsident Ezra Taft Benson sagde i sin klassiske tale „Styrkelse af den enkelte bærer af præstedømmet“, som han holdt til regionalrepræsentanternes seminar i oktober 1973: „Kvorummet er organiseret til at undervise, inspirere og styrke faderen . . . kvorummet skal lære ham hans pligt . . . give ham en mulighed for at deltage, for at være aktiv og for at påtage sig ansvar.“ [En Personlig Studievejledning for Det Melkisedekske Præstedømmes Kvorummer, 1976-77, s. 304].

Det forventes ikke at kvorumslederen selv giver alle lektierne, men eftersom han selv er direkte involveret i at vælge emner og instruktioner, samt lejlighedsvis giver lektien eller understreger de punkter der fremkommer, så kan han i kvorummet skabe den nødvendige debat, så hans kvorums medlemmer kan udveksle erfaringer og derved fokusere

på deres problemer. I et velorganiseret kvorum vil medlemmerne under-

Kvorumslederen kan også under samtaler med de enkelte kvorumsmedlemmer undervise dem, så de er stabile og kan klare sig selv på længere sigt, samtidig med at han finder frem til andre medlemmer i kvorummet som kan hjælpe til med at efterkomme den enkeltes behov. De regelmæssige præstedømmeinterview giver selvfølgelig præstedømmelederen mulighed for at vejlede hjemmelærerne og sende dem ud med særlige budskaber og hjælp til familien.

Som David O. McKay gav udtryk for det til et møde i 1963 for hjemmelærerrepræsentanter: „Kvorummet bør være så forenet at vi kan hjælpe hinanden, ikke kun åndeligt, men også økonomisk og på enhver anden måde. Hvis vi kan få en sådan samhørighedsånd ind i vore kvorummer, så begynder vi at forstå den fulde betydning af vores præstedømmeorganisation i kirken.“

Biskoppen præsiderer over hver eneste én af wardets medlemmer. Som formand for præstedømmets udøvende komité, for velfærdstjenestens komité og for fællesrådet, har han ansvaret for at samordne hjælpepidlerne indenfor alle programmer i wardet. I kraft af sin stilling kan han derfor mobilisere alle wardets hjælpepekilder, så de kan imødekomme timelige og åndelige behov i et stort omfang. Udover biskoppens lederstilling i præstedømmet har han også et særligt ansvar for at virke som „dommer i Israel“. [Se L&P 107:72–74]. Det er således hans pligt at behandle overtrædelser og tale med wardsmedlemmer for at afgøre om

vide og oplære hinanden, under kvorumslederens planlagte vejledning. de er værdige til at komme i templet og til at modtage andre velsignelser. Endvidere er han rådgiver med tavshedspligt, og medlemmer i alle aldre kan henvende sig til ham når de personligt er i nød.

Biskoppens og kvorumspræsidentens forskellige opgaver skildres udmærket i følgende eksempel:

Biskoppens rolle i velfærdstjenesten indbefatter at skaffe *midlertidig hjælp* til mennesker i nød. Det melkisedekske præstedømmes ledere er på den anden side ansvarlige for *langtidshjælp*, især på *områder, der drejer sig om forebyggelse og resocialisering*. De er også ansvarlige for at yde hjælp ved produktion. Biskoppens og præstedømmets lederes indsats bør supplere [ikke overlappe] hinanden. For eksempel kan biskoppen yde midlertidig hjælp fra biskoppens forrådshus eller fra fasteoffermidler til et medlem, som på grund af arbejdsløshed er i nød, men kvorummet skal prøve at finde arbejde eller mulighed for uddannelse eller oplæring, så medlemmer kan blive i stand til at klare sig selv. [Vejledning for Biskopper, s. 27].

Biskopperne og de der administrerer andre kirkeprogrammer og hjælpepekilder kan dog ikke klare arbejdet alene. De er nødt til at anvende en metode så de kan opdage problemer og behov efterhånden som de opstår.

Det melkisedekske præstedømmes ledere er biskoppens bedste informationskilde med hensyn til wardets

---

(Forts. s. 23)

GENNEM SLØRET

Ray J. Snelson

En dag mens jeg gik i sidste klasse på highschool fik jeg en stærk fornemmelse af at min bedstefar gerne ville se mig. Så efter skoletid fik jeg fat i en notesbog og gik hjem til onkel Jacob Cline hvor min bedstefar havde boet siden min bedstemor døde.

Da jeg kom sad min bedstefar i sengen. „Kom ind, Ray,“ sagde han. „Jeg har ventet på dig.“

Han ville gerne fortælle mig sin families historie, og jeg skulle skrive det hele ned. Så vidste jeg hvorfor jeg havde taget notesbogen med mig. I den næste time fortalte han mig sin families historie – fire generationer tilbage – navne, datoer, fødselssteder og deres historie. Da han var færdig lagde han sin hånd på min skulder og sagde stille og roligt: „Ray, jeg giver dig ansvaret for at bevare disse oplysninger, for en dag vil du får brug for dem. Og når den dag kommer vil du høre min røst og vide at tiden er inde og hvorfor jeg gav dig disse oplysninger.“

Jeg følte en skælven i min ryggrad og der kom en varm følelse i brystet, mens jeg sad og så min bedstefar i øjnene og fornemmede hans gennemborende blik. Jeg lovede at jeg nok skulle passe på optegnelserne, selvom jeg ikke havde nogen idé om hvorfor jeg havde nedskrevet dem eller skulle opbevare dem. Min bedstefar døde to uger senere.

Årene gik og jeg blev optaget på den radartekniske skole i United States Air Force i Biloxi, Mississippi. Under en almindelig samtale en dag nævnede én af mine trænere, Norman M. Hale at han var mormon. Da jeg om aftenen lå i min seng, kunne jeg ikke få den samtale ud af mit hovede. Til sidst stod jeg op, klædte mig på og gik over til min træner. Det var over midnat. Jeg bankede på Norman Hales dør og fik ham ud af sengen med denne hilsen: „Hej, jeg vil gerne have at du fortæller mig noget om mormonkirken.“

Hale og den unge mand han delte værelse med havde været kammerater i

missionsmarken. De brugte resten af natten til at give mig lektierne. Da de nævnede templer, genealogisk arbejde og stedfortrædende arbejde for de døde, lød en røst i mine ører, min bedstefars stemme, og jeg hørte igen hvilket højtideligt ansvar han havde overdraget mig. Jeg fik en varm følelse i mit bryst og jeg vidste at det jeg havde lært var sandt. Jeg begyndte at komme i de sidste dages helliges kirke den følgende uge, og blev døbt i oktober 1954.

Mine forældre var ikke særlig glade for at jeg var blevet døbt. Min far fik mig oven i købet til at love at jeg aldrig ville prædike „mormonisme“ for ham.

Dergik ti år og i den tid mødte jeg en ung pige, underviste hende i evangeliet, døbte hende og blev viet til hende i Idaho Falls templet. I al den tid holdt jeg mit løfte til min far, til trods for at vi var aktive i kirken, og jeg nævnede aldrig kirken for ham.

Så en dag sagde han til mig: „Du *har* aldrig tænkt dig at nævne det, har du?“ Vi vidste begge to hvad han mente.

„Nej,“ svarede jeg.

„Nå ja, men vil du besvare et par spørgsmål for mig?“ spurgte han.

Hans spørgsmål antydede at han havde tænkt alvorligt. Da jeg havde besvaret spørgsmålene, sagde jeg ikke mere, selvom jeg godt var klar over at han ønskede at vide mere.

„Nå,“ sagde han utålmodigt, „har du tænkt dig at fortælle mig noget mere?“

„Nej,“ svarede jeg. Der blev dyb tavshed. Så sagde jeg: „Jeg er klar over at du har tænkt en hel del over evangeliet. Men eftersom vi er så nært i familie tror jeg ikke at jeg skal forsøge at undervise dig. Men jeg kender et par

dejlige unge mennesker som kan besvare spørgsmålene for dig og fortælle dig om evangeliet.“

„Ray, jeg har hørt om disse dejlige unge mennesker. Det ene øjeblik besvarer de et par spørgsmål for dig og det næste øjeblik er du døbt.“

„Men, ved du hvad,“ sagde jeg, „jeg vil sige til dem at det kun er nogle oplysninger du søger, og hvis de forsøger at presse dig på nogen måde, skal jeg personligt bede dem om at gå. Og hvis du ikke har noget imod det vil jeg gerne sidde her mens du får lektierne, så jeg kan sikre mig at de holder aftalen om ikke at presse dig.“

„Det er i orden,“ sagde han. „Men hvis de presser mig til at blive døbt, så vil jeg bede dem om at forlade mit hus.“ Jeg forsikrede ham at han ikke ville blive presset. Den følgende tirsdag aften sad mine forældre og jeg og lyttede til missionærerne der forelagde evangeliet. Jeg blev glad og en lille smule overrasket, da min far sagde at alt hvad han havde hørt var sund fornuft og at han troede på det. Efter den anden lektie, som begge mine forældre accepterede, gjorde missionærerne det som de ikke burde, men Ånden tilskyndede dem til at gøre: De udfordrede min far til dåb, og før jeg kunne sige noget svarede han: „Ja, jeg vil gerne døbes.“ Min mor sagde også ja. Der blev truffet aftale om at den næste lektie skulle gives den kommende uge.

Den søndag blev jeg ringet op af min lillebror. Hans stemme rystede. Det eneste han kunne sige var: „Ray . . . far er død . . . en bilulykke . . .“ Jeg græd over at have mistet min gode ven, min fortrolige, min kammerat og far.

Et år senere tog vi til templet for at

gøre arbejde for min far. Under tempel-sessionen mens jeg virkede som stedfortræder for ham, fik jeg en god fornemmelse af at jeg gjorde noget som han ønskede jeg skulle.

Inde i beseglingsværelset hvor vi skulle have min far beseglet til sine forældre fik jeg en brændende følelse indvendig da vi knælede omkring alteret. Jeg vidste at min far var der i ånden. Jeg så på tempelpræsidenten og opdagede at han havde tårer i øjnene. „Bror Snelson,“ sagde han, „fortæl mig om din far.“ Jeg begyndte at fortælle om den kærlighed jeg følte for ham og hvor nær han stod mig, men tempelpræsidenten afbrød mig. „Nej,

nej – hvordan så han ud?“ Mens jeg beskrev min far, oplystes tempelpræsidentens ansigt i et mildt smil. Da beseglingen var udført bad han alle om at forlade værelset et øjeblik, undtagen mig. Han tog mig i hånden og førte mig hen til siden i værelset hvor vi satte os ved siden af hinanden. I det øjeblik havde vi begge to tårer i øjnene og det føltes som om værelset var fyldt med elektricitet. Så spurgte tempelpræsidenten: „Du ved det godt, ikke?“

„Ja,“ svarede jeg stille.

Han fortsatte: „Din far stod lige bag ved dig.“

Så græd jeg igen, denne gang af glæde. □

Spørgsmål og svar (Forts. fra s. 19)

medlemmer. Gennem hjemmelærerne og ved personlige besøg kan kvorumsledere blive opmærksomme på hvilke behov der eksisterer hos hver eneste familie i wardet. Biskoppen kan derpå stille wardets hjælpemidler til rådighed for kvorummets ledere.

Det er biskoppens opgave at samordne disse opgaver. Når biskoppen arbejder gennem kvorumspræsidenten og hjemmelærerne kan han udsende særlige råd og anvisninger, ja selv udfordringer til familierne i sit ward. Biskoppens, kvorumspræsidentens og hjemmelærernes funktioner vil selvfølgelig overlappe hinanden på visse områder. I nogle situationer er der én af dem som alene har ansvaret for at gøre det nødvendige. I andre tilfælde vil der måske være brug for hjælp fra dem alle tre. Alligevel sker det alt for ofte at mange af wardets medlemmer kun hen-

vender sig til biskoppen når der opstår sygdom eller ved ulykkestilfælde. Det er måske ganske naturligt på grund af det særlige forhold der udvikles mellem biskoppen og dem han rådgiver. Men biskoppen kan meget hurtigt få brugt alt for megen tid, og blive forhindret i at udføre sine andre ansvarsopgaver i sin glæde ved at udføre den slags tjenesteydelser. De andre præstedømmeledere kan og bør udføre en hel del af de kærligheds- og barmhjertighedsgerninger som biskopperne for tiden så villigt yder. I særdeleshed kan og bør hjemmelæreren være den første man kontakter i de fleste situationer. Når hjemmelæreren reagerer og hjælper kan han aflægge rapport til kvorumslederen og biskoppen og fuldkommengøre dette samlede støtteprogram. □

KRISTUS OG SKABELSEN

Ældste Bruce R. McConkie
De tolv Kvorum

Herren forventer at vi tror på og forstår den sande lære om skabelsen – skabelsen af jorden, mennesket og alle andre former for liv. Og som vi vil få at se, er det faktisk nødvendigt for vores frelse at vi forstår læren om skabelsen. Vi kan ikke engang håbe på at opnå den fulde belønning i evigheden med mindre vi opnår et sandt billede af alle tings skabelse.

Gud selv, Faderen til os alle, har

tilvejebragt en frelsesplan hvorved hans åndelige børn kan gå fremad og blive som ham. Det er Guds evangelium, den evige Faders plan som er systemet der frelser og ophøjer, og det består af tre ting. Disse tre ting er selve evighedens grundpiller. Det er skabelsen, faldet og forsoningen.

Før vi overhovedet kan begynde at forstå alle tings timelige skabelse, må vi være klar over hvordan disse tre

evige sandheder – skabelsen, faldet og forsoningen – er uadskilleligt forbundet med hinanden. Ingen af disse kan stå alene. De er hver især forbundet med de andre to, og uden at kende noget til alle tre vil det være umuligt for os at kende sandheden i nogen af dem.

Frelse kommer ved Kristus og på grund af hans forsonende offer. Herren, Jesu Kristi forsoning er kernen i den åbenbarede religion. Det er den hvorved menneskene løskøbes fra den timelige og åndelige død der blev bragt ind i verden ved Adams fald. Alle mennesker vil opstå fordi vor velsignede Herre selv døde og opstod igen, hvorved han blev førstegrøden af de hensovede.

Endvidere døde Kristus for at frelse syndere. Han påtog sig alle menneskenes synder på betingelse af at de omvender sig. Evtigt liv, som er den største af alle Guds gaver, stilles os i udsigt på grund af det Kristus gjorde i Getsemane og på Golgata. Han er både opstandelsen og livet. Forsoningen resulterede i udødelighed og evtigt liv. Mennesket har ikke noget sprog eller udtryksmiddel hvorved de kan beskrive den herlighed, det forunderlige og den uendelige betydning af den kraft som ligger i den løsesum den storslåede Forløser betalte.

Men husk også at forsoningen skete på grund af faldet. Kristus betalte løsesummen for Adams overtrædelse. Hvis ikke faldet havde fundet sted ville der heller ikke have været nogen forsoning som kunne tilvejebringe udødelighed og evtigt liv. Og ligeså sikkert det er at frelsen kan finde sted på grund af forsoningen, således vil frelsen også finde sted på grund af faldet.

Dødelighed, forplantning og død

tog alt sammen sin begyndelse ved faldet. Opgaverne og prøvelserne i forbindelse med en jordisk prøvestand påbegyndtes da vore første forældre blev drevet ud af deres hjem i Edens have. „Fordi Adam faldt, er vi til,“ sagde Enok, „og ved hans fald kom døden, og vi er blevet delagtige i kummer og elendighed.“ [Moses 6:48]. Moder Eva udtalte én af de mest dybsindige, evangeliske lærdomme som nogen sinde er erklæret. Hun sagde: „Var det ikke for vor overtrædelse, ville vi aldrig have fået afkom og ville aldrig have kendt godt og ondt og glæden over vor forløsning og det evige liv, som Gud giver alle de lydige.“ [Moses 5:11].

Tænk også på at det var muligt at falde fordi en uendelig Skaber fremstillede jorden og mennesket og alle former for liv således at de kunne falde. Dette fald betød en ændret status. Alle ting var skabt således at det kunne falde eller forandre sig, og derved indføre en sådan eksistens som var nødvendigt for at iværksætte alle afskygninger i Faderens evige plan for frelse.

Begyndelsen til den timelige skabelse af alle ting var guddommelig i sin natur. På Edens haves tid levede alle livsformer på et højere plan som var anderledes end det er nu. Faldet, som fandt sted, anbragte dem på et lavere stade hvor de så kunne begynde deres fremgang. Døden og forplantningsevnen skulle også indføres i verden. Døden blev Adams gave til menneskene og Guds gave blev evtigt liv gennem vor Herre, Jesus Kristus.

Således kom eksistensen fra Gud, døden fra Adam og udødelighed og evtigt liv gennem Kristus. Sagt i Lehis

*Vi har kun begrænset kundskab
om skabelsen.
Vi kender ikke grundlaget for alle ting.*

tydelige og præcise sprog, befinder alle mennesker sig i „en prøvestand“ på grund af faldet. Og „dersom Adam ikke havde overtrådt, ville han ikke være faldet, men ville være forblevet i

Edens have“. Han var således fysisk udødelig, hvilket betyder at han ville have levet for evigt fordi der endnu ikke var nogen død. „Og de [vore første forældre] ville ingen børn have

fået" de ville være blevet nægtet erfaringerne ved en jordisk prøvestand og en fysisk død – og det er netop gennem disse to muligheder, døden og jordelivets prøvelser, at man kan opnå evigt liv. Men takket være Gud – „[faldt] Adam . . . for at menneskene kunne blive til, og menneskene er til for at kunne nyde glæde. Og Messias kom i tidens fylde, for at han kan forløse menneskenes børn fra syndefaldet". [2 Ne. 2:21–26].

Kender vi alt dette i frelsesplanen, er vi sådan stillet at vi kan se nærmere på skabelsen af denne jord, af mennesket og alle former for liv. Når vi ved at skabelsen gjorde det muligt at falde, og at faldet gjorde forsoningen mulig og at selve frelsen sker på grund af forsoningen, så kan vi se læren om skabelsen i det rette perspektiv. Vi har kun en begrænset kundskab om skabelsen. Vi kender ikke grundlaget for alle ting. Vi er så begrænsede at vi ikke kan fatte det selv om det blev åbenbaret os i al sin herlighed, fylde og fuldkommenhed. Det, som er åbenbaret, er den del af Herrens ord som vi kan tro på og må forstå hvis vi skal danne os et billede af sandheden om faldet og forsoningen, hvorved vi kan arve frelse.

Engang i fremtiden vil Herren forvente at de hellige ved mere om skabelsen end de gør lige nu. „På den dag, da Herren kommer, skal han åbenbare alle ting," får vi at vide i sidste dages åbenbaringer – „Det forbigangne og det skjulte, som intet menneske kender til, de ting på jorden, hvoraf den blev skabt, hensigten og bestemmelsen ved det." [L&P 101:32–33]. Men indtil tusindårsriget er det vort ansvar at tro og acceptere

den del af sandheden om skabelsen som vi har fået tildelt.

Kristus er skaberens og forløserens i så mange verdener at menneskene ikke er i stand til at tælle dem. Og med hensyn til hans uendelige og evige skaber- og forløsningsværk vidner skrifterne: „Utallige verdener har jeg skabt," sagde Faderen, „og jeg skabte også dem i mit eget øjemed, og jeg skabte dem ved Sønnen, som er min Enbårne . . . men jeg giver dig kun en beretning om denne jord og dens indbyggere." Og ligesom det er tilfældet med alle de andre verdener som Herren har skabt ved vi kun at det er hans gerning og herlighed „at tilvejebringe udødelighed og evigt liv" for disse verdener indbyggere, gennem Forløseren. [Moses 1:33, 35, 39].

I et syn, som sikkert er det herligste nogen dødelig har modtaget i denne uddeling, så Joseph Smith og Sidney Rigdon „Sønnen ved Guds højre hånd" og „hørte røsten, som vidnede, at han er Faderens Enbårne, at ved ham, gennem ham og af ham, eksisterer og skabtes verdenerne, og at deres indbyggere er sønner og døtre, født af Gud". [L&P 76:20, 23–24]. Kristus er således Skaberens og Forløseren. Ved ham blev verdenerne skabt og gennem hans uendelige forsoning forenes disse verdener indbyggere med den guddommelige familie og bliver arvinger sammen med ham. Det var dette syn og dette tilsagn om at de hellige bliver Guds sønner ved tro som gjorde at profeten Joseph Smith skrev:

*„Jeg hørte fra Himmelen en vældig røst sige:
Guds Enbårne Søn her som
Frelseren står.*

*Gennem ham, ved ham og af ham
tillige
skabtes alle verdener og alt som på
Himmelen går.*

*Alle som bor der fra den første til den
sidste
bliver frelst efter selvsamme Frelsers
pagt.*

*De klart er den Enbårnes sønner og
døtre
ved den selvsamme sandhed og
magt.*

[Millennial Star, 4. bind, s. 49–55,
citeret i *Mormon Doctrine*, 2. udgave,
s. 66. Bookcraft, Salt Lake City, 1966].

Skabelsens og forløsningens uendelige og evige natur ligger udenfor vores fatteevne. Vi er taknemlige fordi Herren har givet os et glimt af den evige sandhed med hensyn til hans arbejde og værk som er uden ende. Men for os er det denne jord det drejer sig om. Det er sandhederne om vores skabelse der må være den kurs som vi anstrenger os for at følge på vejen til evigt liv.

Lad os derfor sammen med Abraham kaste et blik på de store og ædle som eksisterede før jordelivet. „Iblandt dem“ står én, „der er Gud lig“. Han er den store Jehova, Faderens førstefødte. Vi hører ham sige „til dem som er med ham“, Michael og en hel hær af tapre sjæle: „Vi vil gå ned, thi der er rum der, og vi vil tage af disse materialer og danne en jord, hvorpå disse kan bo.“ [Abr. 3:22, 24].

Og mens vi betragter dette, lytter og funderer, så oplyses vore tanker og vor forståelse når Himmelen. Det er virkelig Kristus som skaber den fremtidige bolig til Faderens åndelige børn. Men han arbejder ikke alene. Skabelsen er organiseret. Alle de andre ædle og

store ånder spiller deres rolle. Og jorden bliver skabt af noget som allerede eksisterer. Elementerne er virkelig evige, og at skabe betyder at organisere.

Efterhånden som arbejdet skrider frem ser vi at det foregår på den måde som Gud fortalte Moses i de ti bud: „I seks dage gjorde Herren himmelen, jorden og havet med alt, hvad der er i dem, og på den syvende dag hvilede han.“ [2. Mos. 20:11]. Vi skal nu se på de begivenheder der udspandt sig hver „dag“ under skabelsen.

Men allerførst, hvad er en dag? Det er en bestemt tidsperiode. Det er en alder, en æon, et afsnit af evigheden. Det er tiden imellem to definérbare begivenheder. Og hver eneste dag, uanset hvor lang den er, har den varighed som er nødvendig for dens formål. Man kunne for eksempel udmåle tiden på baggrund af den tid det tager et celestialet legeme [en stjerne eller en planet] at dreje omkring sin egen akse. Abraham siger for eksempel med hensyn til „Herrens tidsregning“ at én dag er „ét tusind år“. Han siger at det er „én omdrejning for Kolob“ og det er efter „Herrens tidsregning“. [Abr. 3:4].

Der er ikke åbenbaret noget bestemt om at de „seks dage“ under skabelsen havde samme længde. Vi har tre beretninger om skabelsen, nemlig den der er givet af henholdsvis Moses, Abraham og den vi ser i templerne. De stammer hver især fra profeten Joseph Smith. Moses' og Abrahams beretninger sætter de forskellige skabelsesperioder i dage som følger lige efter hinanden. I vores analyse vil vi se på disse skrifers beretninger. I templets beretning er begivenhederne opdelt på en anden

måde, af grunde som er åbenlyse for dem der er kendt med templets lærdomme. Det virker logisk at de „seks dage“ forekommer som én fortsat periode og at der ikke behøvede at være en skillelinie mellem begivenhederne.

I Moses' og templets beretninger fremsættes den fysiske skabelse, den virkelige organisering af stoffet til noget håndgribeligt. Disse er ikke beretninger om den åndelige skabelse. Abraham nævner en plan for skabelsen. Han fortæller om de planer de hellige væsener havde som udførte skaberarbejdet. Efter sin beretning om de „seks dages“ begivenheder siger han: „Og således var deres beslutning på den tid, da de rådslog med hinanden om at danne himlene og jorden.“ [Abr. 5:3].

Dernæst siger han at de udførte arbejdet efter planerne, hvilket betyder at vi også kan betragte Abrahams beretning som nøjagtig med hensyn til skabelsen.

Den første dag – Elohim, Jehova, Michael og en skare af ædle og store ånder spillede allesammen deres roller. „Guderne“ skabte Himlenes atmosfære og den timelige jord. Jorden var „øde og uden form“ og kunne endnu ikke tjene et nyttigt formål med hensyn til menneskets frelse. Den var øde og tom. Der kunne endnu ikke eksistere noget liv på dens overflade. Den var endnu ikke en passende bolig for Guds sønner. På jorden fandtes „vandene“ og „dybet“, der herskede mørke lige til guddommen påbød: „Lad der blive lys!“ Lyset blev „adskilt“ fra mørket, og den ene del blev kaldt „dag“ og den anden „nat“. Vores planet blev tydeligt dannet som en roterende klode

og anbragt i dens forhold til vores sol. [Se Moses 2:1–5; Abr. 4:1–5].

Den anden dag – På den dag „skiltes vandene“ mellem jordens overflade og de atmosfæriske himle den var omgivet af. Der blev skabt et „firmament“ eller en afstand som blev kaldt himlen for at adskille „vandene under firmamentet fra vandene over firmamentet“. Det ser således ud til at der under skabelsen blev sørget for at der kom skyer, regn og storm for at det som skulle vokse og bo på jorden kunne få liv. [Se Moses 2:6–8; Abr. 4:6–8].

Den tredje dag – Det er den dag hvor livet påbegyndtes. På den dag skulle „vandene under himmelen samle sig på ét sted“ og det „tørre land“ komme til syne. Det tørre land blev kaldt „jord, og det samlede vand“ blev kaldt „hav“. På den dag organiserede Guderne jorden, så den kunne „frembringe græs, urter“ og træer. Og på den dag blev der virkelig frembragt vegetation af alle mulige slags, af de frø som skaberne havde sået. Det var den dag da det blev påbudt græsset, urterne og træerne kun at bære frø efter „sin art“ og at alle disse kun skulle frembringe vegetation „efter deres arter“. Og således blev grænserne i planteverdenen sat af dem som havde anbragt de forskellige planter og træer på jorden. [Se Moses 2:9–13; Abr. 4:9–13].

Den fjerde dag – Da alle de forskellige frø var sået på jorden, var spiret og begyndt at vokse og hver enkelt var parat til at bære frugt og frø efter sin egen art, så organiserede skaberne alle ting på en sådan måde at deres jordiske have blev et frugtbart og smukt sted. De „organiserede lysene på himmelhvælvingen“, så der kunne blive

*Mennesket blev skabt således at han kunne falde.
Han faldt og dermed indførtes dødeligheden,
forplantningsevnen og døden.*

„årstider“ og en metode til at opmåle „dage“ og „år“. Vi har ingen mulighed for at vide hvilke ændringer der skete ved dette, men i denne periode antog solen, månen og stjernerne deres for-

hold til jorden, som det er nu. Men der skete i det mindste det at alle disse himmellegemer begyndte at sende deres lys gennem den varmedis som indhyllede den nyskabte jord, således

DRENGEN DER SAMLEDE TANG

Nanette Larsen

Udenfor hytten peb den irske vind, mens den kolde regn piskede mod ruderne. Men indenfor var Patrick McEntree varm. Grenens medlemmer var samlet til nadvermøde omkring arnestedet hvor tørveilden blafrede. Patrick var ikke kun varm på grund af ilden, men også på grund af de ord som den høje, unge missionær med den amerikanske accent sagde: „Jeg ved at evangeliet er sandt,“ sagde han, „og jeg er så taknemlig fordi jeg har fået lov til at tjene Herren her i Vestirland.“

Patrick vidste også at evangeliet var

sandt. Pludselig syntes han ikke at han kunne vente med at blive missionær til han var 19 år. Han måtte fortælle sin ven lige *nu* om den dejlige Mormons Bog han var ved at læse. Han knugede sin bog ind til sig. Den smukke, læder-rindbundne bog havde han personligt fået tilsendt fra Salt Lake City af den missionær som havde undervist hans familie i evangeliet.

Patricks æsel, Pjuske, stod udenfor hytten og ventede, sådan som den gjorde hver eneste søndag. Selv den typiske larmende, irske storm kunne ikke holde den borte.

Da mødet var forbi tog Patricks far sin hue på og skyndte sig ud sammen med de øvrige af familiens medlemmer.

Patrick slentrede langsomt hjemad ved siden af Pjuske. „Ser du, Pjuske,

Illustreret af Dick Brown

jeg vil så gerne være missionær," sagde han. „Hvordan skal jeg nu fortælle Tom og mine andre venner om evangeliet?"

Pjuske daskede bare med ørerne og blinkede til Patrick.

„Du svarer mig ikke, Pjuske? Nå, men selv om du ikke forstår noget, er du alligevel én af mine bedste venner."

Et par dage senere gik Patrick mellem de brølende køer, de brægende får og de kaglande høns nedad landsbygaden. Pjuske gik tæt i hælene på ham. Det var markedsdag i landsbyen, og folk var kommet langvejs fra for at sælge deres varer. Patrick ville gerne finde sin ven Tom og fortælle ham om grensaktiviteten den aften. Alle, lige fra det mindste barn til den ældste bedstefar, ville komme og være med til at danse de traditionelle irske folkedanse. *Det kunne blive den første anledning til at fortælle Tom om evangeliet,* tænkte han.

Patrick fik øje på Tom henne ved

frugtboerne, men pludselig stod Michael O'Brien i vejen for ham med en kæmpe stor kurv, fyldt med tang bundet på ryggen. Patrick smuttede uden om Michael og hans kurv, blot for at opdage at Tom nu var væk. Patrick lavede en grimasse og kiggede tilbage på Michael. Selv i skolen lugtede Michael lidt af tang. De fleste landsbyboere samlede tang tidligt om foråret og brugte det som gødning i den stenede bakkejord hvor de lagde deres kartofler. Michael samlede tang hele året rundt, han tørrede det og solgte det til fabrikkerne. Patrick fik en mærkelig følelse, men han skød den fra sig. Nej! Han ønskede bestemt ikke at invitere Michael med til grensaktiviteten. De var ikke venner. Han kunne faktisk slet ikke lide Michael. Michael lavede ofte spilopper med lærerne i skolen og lo når de stillede ham spørgsmål.

Patrick kiggede stædigt lige fremefter. „Kom nu Pjuske, der er andre

mennesker som bedre fortjener at høre evangeliet end Michael.”

Men Patrick kunne ikke få Michael ud af tankerne. Den næste morgen var han lige ved at glemme at spænde Pjuske for vognen og gå i mosen sammen med sin far for at skære tørv til brændsel.

„Du er så stille i dag min dreng, hvad tænker du på?” spurgte Patricks far, da de læssede det sidste læs tørv af foran hytten.

„Far,” spurgte Patrick forsigtigt, „tror du at vor himmelske Fader somme tider beder os om at gøre noget som vi ikke ønsker?”

Hans far hævede øjenbrynene: „Hvorfor? Jo, det tror jeg da at han somme tider gør.”

„Tror du at han vil bede mig om at være missionær for Michael O'Brien? Jeg kan ikke lide Michael. Han er somme tider så dum.”

„Faktisk,” sagde Patricks far eftertænksomt, „hvis Gud skulle vente med at elske alle sine børn til de var gode nok, så tror jeg ikke at han ville elske ret mange af os her på jorden. I virkeligheden,” sagde han til Patrick, „elsker han måske heller ikke altid dig – jeg ved at du ikke altid er helt artig. Men da vi ved at Gud elsker alle sine børn, så er jeg sikker på at han også ønsker at Michael skal høre evangeliet.”

„Tror du at jeg ville kunne lære at holde af Michael hvis jeg bad?”

„Ja.” Patricks far nikkede hen imod vejen. „Så du må hellere se at komme igang.”

Patrick vendte sig hurtigt om. Der kom Michael spadserende henad gaden på vej ud for at samle tang, mens det var lavvande.

Patrick kiggede på sin far for at samle sig mod.

„Du kan sagtens klare det min dreng.”

Patrick sank en klump, bad en stille bøn i sit hjerte og råbte: „Michael har du brug for hjælp til at samle tang? Jeg vil gerne hjælpe dig og Pjuske er allerede spændt for vognen, så behøver du ikke at bære tangen hjem.”

Patrick og Michael brugte deres knive og skar den våde tang, som svøbte sig om de glatte sten, mens Pjuske stod tålmodigt og ventede på at de skulle bære de dryppende bundter hen til vognen. De krøb time efter time rundt på stenene, uden at lægge mærke til at regnen efterhånden sjaskede ned og vinden tudede så meget at det overdøvede havets larm. Først da Pjuske begyndte at skryde lagde Patrick mærke til stormen og den kolde regn. Det var aften og ved at blive højvande.

Patrick råbte gennem stormen: „Michael! Jeg tror hellere vi må holde op.” Han så at Michael pludselig vaklede på en glat sten og faldt. Patrick skyndte sig hen for at hjælpe ham.

Michael gispede: „Min fod sidder i klemme mellem stenene!”

Patrick kiggede ned på en glat sten og hev i den. Men den rørte sig slet ikke. „Kan du slet ikke flytte dit ben?”

Michael forsøgte og skar ansigt af smerte.

Vandet nåede nu op omkring drengenes ben. *Hvad skal jeg gøre?* klagede Patrick. Pludselig udbrød han: „Jeg tror vi skal bede!” „Bede?” gentog Michael skeptisk med klaprende tænder. Nu begyndte han at le den hånlige latter som Patrick ikke kunne holde ud, men pludselig stoppede han. „O.K.” sagde han stille.

Patrick blev ved med at bede til han ikke var bange længere og nøjagtigt vidste hvad han skulle gøre. Han spændte Pjuske fra vognen og trak det modstræbende dyr ned til de glatte sten. Så bandt han et tov omkring stenen og fæstnede det til æslets seletøj. I begyndelsen ville Pjuske slet ikke trække. Den stampede irriteret og svingede med halen da vandet nåede dens ben.

„Kom så, Pjuske, vi har altid været gode venner,“ lokkede Patrick. Pjuske løftede ørerne og bevægede sig fremad. Stenen flyttede sig også.

Hele vejen hjem til Patrick blev Michael ved med at sige: „Jeg kan ikke tro det. Da du havde bedt blev jeg så rolig. Jeg vidste bare at det nok skulle gå.“

Patrick's mor gav de to rystende drenge hver en skål dampende varm oksehalesuppe.

„Pjuske og jeg skal nok sørge for at du kommer ordentligt hjem, Michael,“ sagde Patrick's far.

Idet Michael humpede ud af døren lagde Patrick mærke til sin Mormons Bog der lå på bordet. Han greb den impulsivt og råbte efter Michael: „Her, tag den. Måske får du lyst til at læse den.“

Det var nu to uger siden at Patrick havde hjulpet Michael med at skære tang. Patrick stod og drejede på Pjuskes seletøj og spekulerede på hvorfor han mon havde foræret sin dyrebare Mormons Bog væk.

„Skynd dig nu, Patrick,“ råbte hans far. „Vi har en masse hø der skal rives sammen og stakkes i dag.“

Idet Patrick førte Pjuske af sted langs stengærdet og ud på hømarken lagde han mærke til en dame der kom

henad vejen med et lille barn på armen. Hun standsede på den anden side af stengærdet og sagde genert: „Jeg leder efter Patrick McEntree.“

„Det er mig.“

„Åh, jeg vil så gerne sige dig tak fordi du gav min søn den bog – Mormons Bog. Jeg har ledt efter den lige siden min mand døde sidste år. For mange år siden fik jeg Mormons Bog af én og dengang lagde jeg den bare til side. Men da min mand døde lige før barnet blev født måtte Michael gøre det meste af arbejdet. Det var som om hele min verden sank i grus og af én eller anden grund vidste jeg at jeg var nødt til at få fat i den bog igen og læse den. Nu hvor jeg har den føler jeg mig meget bedre tilpas. Mange tak skal du have.“

Patrick stod med åben mund af bar overraskelse.

Damen tav et øjeblik og hev barnet højere op på sin arm. „Må jeg bede dig om at gøre mig endnu en tjeneste? Vil

du lære mig noget mere om din kirke?"

Den næste søndag fulgtes Patrick med to missionærer hen til Michael O'Brien. Da de kom ind i hytten måtte Patrick kæmpe med gråden af bar forbløffelse. Stuen var fyldt med mennesker! Han satte sig ved siden af Michael og hviskede: „Hvor kommer alle disse menesker fra?"

„Det er mine fætre og kusiner fra Dublin. De kommer hvert år til høsten. De vil også gerne høre om kirken.“

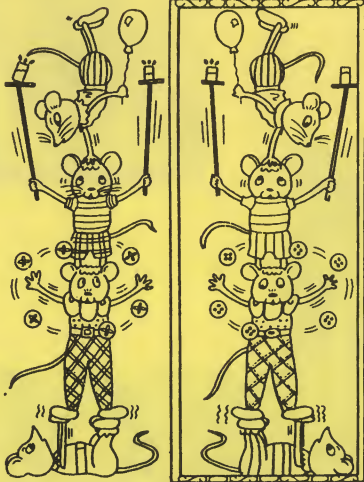
Patrick sad og så hvordan Michael smilede da missionærene fortalte om Jesu Kristi evangelium. Nu begyndte han at forstå hvorfor Gud holdt så meget af Michael.

Patrick lagde mærke til at hans læderindbundne Mormons Bog lå på bordet ved siden af det glødende ildsted. *Jeg får fat i en anden læderindbunden Mormons Bog.* Nu var han glad fordi han havde foræret sin første bog væk. □

SPEJLOPGAVER

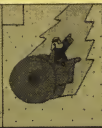
Roberta L. Fairall

Der er en fejl i dette spejl. Kan du se 16 steder hvor spejlet viser forkert?

Den mirakuløse beretning om Elias (Elijah)

Pat Graham

Illustreret af Beverley Glazier

„Se, jeg vil åbenbare jer præstedømmet ved profeten Elias' hånd . . . og han skal plante fædrenes forjættelser i børnenes hjerter, og børnenes hjerter skal vendes til deres fædre.“ (L&P 2:1, 2).

Det løfte som Herren har givet gennem sine profeter gik ud på at tiden ville komme hvor alle, levende som døde, ville få mulighed for at blive døbt og modtage templets velsignelser.

Omkring 900 år før Kristus havde Elias nøglerne eller myndigheden til at benytte præstedømmets beseglende magt på jorden og i Himmelen. I de sidste dage var hans mission at bringe denne myndighed tilbage til jorden, så der kunne udføres genealogisk arbejde og tempelarbejde.

Instruktioner:

Læs udtalelserne om Elias og giv derpå billederne numre som passer til udtalelserne.

Ideer for fællestinden:

1. Fortæl beretningen og få børnene til at lægge billederne i den rigtige orden.

2. Forbered en skriftstedjagt på en sådan måde at hele beretningen om Elias fremstilles. (Læs især 1. Kong. 17–18 og 2. Kong. 2).

3. Tal med børnene om Elias' mission mens de klipper billeder ud og liner dem i den rigtige rækkefølge på et stykke papir.

(Noget af beretningen som passer til billederne).

1. Elias lukkede Himmelen, så det ikke ville regne, fordi folk var ugudelige.

2. Ravnene bragte Elias mad under hungersnøden.

3. En enke delte sit sidste mel og sin sidste olie med Elias, som lovede hende at det ikke ville slippe op.

4. Enkens søn blev syg og døde. Gud besvarede Elias' bønner og drengen blev levende igen.

5. Elias nedkaldte ild fra Himmelen i en konkurrence med Baals ugudelige præster, i håb om at folk ville komme til at tro på den sande Gud.

6. Elias delte vandet i Jordanfloden ved at slå på det med sin kappe.

7. Elias døde ikke, men han blev optaget til Himmelen i en ildvogn.

8. Omkring år 400 før Kristus profeterede profeten Malakias at Elias ville komme tilbage og gengive beseglingens magt og nøgler til jorden.

9. Den 21. september 1823 viste Moroni sig for Joseph Smith. Da Moroni havde fortalt Joseph om guldpladerne citerede han Malakias og forudsage Elias' komme.

10. Den 3. april 1836 besøgte Elias Joseph Smith og Oliver Cowdery i Kirtland Templet i Ohio. Familier kan nu blive beseglet til hinanden for evigheden og der kan udføres genealogisk arbejde og tempelarbejde for de døde fordi Malakias' profeti gik i opfyldelse.

HVAD KAN JEG GØRE?

Marilee Barton Clark

1. Du kommer somme tider til skade eller bliver syg mens du er her på jorden.

2. Vor himmelske Fader elsker dig og har givet værdige mænd i kirken præstedømmet til at hjælpe sig.

3. Du kan også få hjælp gennem din tro. Du kan bede din far eller dine hjemmelærere om at give dig en velsignelse.

4. Vor himmelske Fader vil efterkomme den velsignelse de giver dig på den måde der er bedst for dig. Du må altid huske at takke ham.

Illustreret af Beverly Glazier

at de kunne udføre deres opgaver med hensyn til livet i alle dets former, sådan som de skulle udfolde sig på den nye klode. [Se Moses 2:14–19; Abr. 4:14–19].

Den femte dag – Dernæst kom der fisk og fugle og en mangfoldighed af „levende væsener“ som skulle bo i „vandene i havet“. Skaberen anbragte dem på den nyorganiserede jord, og de fik denne befaling: „Bliv frugtbare og mangfoldige og opfyld vandene i havet og lad fuglene mangfoldiggøre sig på jorden.“ Den befaling, som ligner den menneskene fik og som også passer sig for dyrelivet, kunne de endnu ikke efterkomme, men de skulle snart blive i stand til det. Udover denne befaling om at mangfoldiggøre sig, udsendtes der fra Himmelen også den begrænsning at skabningerne i vandene kun kunne frembringe levende væsener „efter deres egen art“ og at „alle vingede fugle“ kun kunne formere sig „efter deres arter“. Der blev ikke skabt muligheder for en udvikling eller ændring fra én art til en anden. [Se Moses 2:20–23; Abr. 4:20–23].

Den sjette dag – Så kom dagen hvor kronen på værket skulle skabes. I de første timer havde den store Skaber gjort „de vilde dyr på jorden efter deres arter. Kvæget efter dets arter og alt jordens kryb efter dets arter“. Og de samme begrænsninger for formerings- evnen som var givet alle andre former for liv, gjaldt også dem – de måtte kun frembringe liv efter deres egen art.

Vi har talt om forskellige ting der nu er skabt, men hvad med mennesket? Findes mennesket på jorden? Nej. Så „guderne“ rådførte sig med hinanden og sagde: „Lad os gå ned og danne mennesket i vort billede, efter vor

lignelse . . . Så gik guderne ned for at organisere mennesket i deres eget billede; for at danne ham i gudernes billede, for at danne dem som mand og kvinde.“ Guderne gjorde som de havde rådslået om og det mest storlåede i hele skabelsen var nu udført. Menneskene er kronen på skaberværket, og de kan have fremgang i henhold til Guddommens vilje. Mennesket er skabt i den evige Faders billede og har fået „herredømmet“ over alle ting. Og endelig, for at Guds værk i al evighed kunne få fremgang, velsignede han manden og kvinden som han havde skabt og befalede dem: „Bliv frugtbare og mangfoldige og opfyld jorden, underlæg jer den og hav herredømmet over havets fisk og himmelens fugle og over alt levende, som rører sig på jorden.“ Og da den „sjette dag“ nærmede sig sin slutning, betragtede skaberne med tilfredshed deres skaberværk og så at „alt“ hvad de havde gjort „var såre godt“. [Se Moses 2:24–31; Abr. 4:24–31].

Således lyder den åbenbarede beretning om skabelsen. Vores sammenfatning er en kombination af Moses', Abrahams og templets beretninger. På dette tidspunkt står der i Moses' optegnelser: „Således fuldendtes himmelen og jorden med hele deres hærskarer.“ Derpå hvilede Herren den „syvende dag“. [Se Moses: 3:1–3].

Hvorfor har Herren åbenbaret disse beretninger om skabelsen for os? Hvilket formål tjener de i dag? Hvordan hjælper kundskaben om dem os til at udarbejde vores frelse eller koncentrere vores hengivenhed om Skaberen?

Det er helt indlysende at vi ikke har modtaget nogen unødvendig åbenbaring. Alt hvad Herren gør har et formål.

Han forventer at vi værdsætter og bevarer hans ord, at vi funderer inderligt over dem og deres skjulte betydning, og at vi fuldtud forstår hvor vigtige de er. Dem der har gjort det ved at de åbenbarede beretninger om skabelsen tjener to store formål. Det *væsentligste formål* er at hjælpe os til at forstå vor jordiske prøvestands inderste væsen, at det er en prøvestand hvor alle mennesker bliver prøvet „for at se, om de vil gøre alt, hvad Herren, deres Gud, vil befale dem“. [Abr. 3:25]. Det *særlige formål* med dette er at hjælpe os til at forstå det sonoffer som Herren, Jesus Kristus gjorde, og at han er selve fundamentet som åbenbaret religion hviler på.

Det må retfærdigvis siges at blot en oplæsning af de begivenheder der fandt sted i de „seks dage“ og om at Herren hvilede på den „syvende dag“ i sig selv ikke så tydeligt kan fremstille formålet med skabelsen. Så Herren fortsætter med at forklare formålet med skabelsen og dens inderste væsen, som vi kan læse det i Moses' beretning, kapitel 3. Her kommenteres skabelsen. Moses åbenbarer nogle kendsgerninger og principper, og uden dem kan vi ikke danne os noget billede af den sande lære om skabelsen. Moses' udtalelse er tilføjet i den historiske beretning, for at vi kan lære den sande betydning. Den er ikke kronologisk opstillet, men er blot nogle kommentarer om det han tidligere har fremsat i den rigtige rækkefølge.

Herren indleder sine kommentarer om skabelsen ved at fortælle at begivenhederne i de „seks dage“ handler om „himmelens og jordens slægter, da de blev skabt på den dag, da jeg, Gud Herren, skabte himmelen og jorden“.

[Moses 2:4]. Nu var alle ting blevet skabt, arbejdet var fuldført og beretningen åbenbaret, men den kan kun forstås hvis man får de tilføjede sandheder. De handler om alle tings eksistens før jordelivet, om jordens guddommelige natur og om alt det skabte som det var da det kom fra Skaberens hånd. Begge disse begreber ligger underforstået i de samme sætninger og i visse tilfælde har de ord der benyttes en dobbelt betydning, og kan anvendes både med hensyn til eksistensen før livet på jorden og den guddommelige skabelse.

Således siger Herren at han skabte „hver plante på marken, førend den kom i jorden, og hver urt på marken, førend den spirede frem . . . og jeg, Gud Herren, havde skabt alle menneskenes børn, men endnu ikke et menneske til at dyrke jorden; thi i himmelen skabte jeg dem“. [Moses 3:5].

Her taler han tydeligt om at alle ting eksisterede før livet på jorden. Denne jord, alle menneskene, dyrene, fiskene, fuglene, planterne og alt andet – levede først åndeligt. De havde deres hjem i himmelen, og jorden blev skabt som et sted hvor de kunne være som dødelige. „Thi jeg, Gud Herren, skabte alle ting, hvorom jeg har talt, åndeligt, førend de var i deres naturlige tilstand på jordens overflade.“ Hvis I vil kan I benytte de samme ord i forbindelse med den åndelige skabelse og de vil være lige så sande i denne sammenhæng. Men de har en endnu større betydning. Efter denne udtalelse siges der: „Thi jeg, Gud Herren, havde ikke ladet det regne på jorden. . . . Og der var endnu intet kød på jorden, ej heller i vandet eller i luften. Men jeg, Gud Herren, talte, og en tåge vældede op af

*Herren selv, Faderen til os alle,
kom ned og skabte mennesket,
mand og kvinde, i sit eget billede.*

jorden og vandede hele jordens overflade." [Moses 3:5–6]. Herren omtaler her de begivenheder han har fortalt om, begivenhederne i de „seks dage“, og beretningen om den fysiske eller håndgribelige eller timelige skabelse der fremsættes i det andet kapitel i Moses' skrivelser. Han siger at tingene var skabt „åndeligt“ og at de ikke var i deres „naturlige tilstand på jordens overflade“, af de grunde som tidligere er citeret.

Her bliver vi nødt til at indflette noget fra vores 10. trosartikel: „Vi tror . . . at jorden vil blive fornyet og få sin paradisiske herlighed.“ Det vil sige at dengang jorden lige var skabt, var den paradisisk og der var således ingen død. Og når Herren kommer igen og tusindårsriget indledes vil jorden vende tilbage til sin paradisiske tilstand. Den vil blive fornyet og der vil blive en ny himmel og en ny jord, hvor der vil være retfærdighed. På den dag skal der „ingen sorg være; thi der er ingen død“, som vi ved. [L&P 101:29].

Således lærer vi at skabelsen oprindeligt var paradisisk, døden og dødelighed var endnu ikke kommet ind i verden. Der var ikke noget dødeligt kød på jorden i nogen som helst form. Skabelsen var overstået, men dødeligheden som vi kender den i dag, lå ude i fremtiden. Alle ting var skabt udødeligt. Det var den tid Lehi omtalte da han

sagde: „Og alle ting, der var skabt, måtte være forblevet i den samme tilstand, som de var i, efter at de var blevet skabt, og de måtte have været til for evigt og været uden ende.“ [2 Ne. 2:22]. Hvis der ingen død var måtte alt nødvendigvis fortsat leve i al evighed.

I fortsættelsen af de guddommelige kommentarer om skabelsen hedder det: „Og jeg, Gud Herren, dannede mennesket af jordens støv og åndede livsånde i hans næsebor, og mennesket blev en levende sjæl, det første kød på jorden og ligeledes det første menneske. Ikke desto mindre var alt blevet skabt før, men det var skabt åndeligt og dannet efter mit ord.“ [Moses 3:7]. Hvor meningsfyldte er ikke disse ord! Adams fysiske legeme blev dannet af støvet fra selve denne jord som guderne kom til for at danne ham. Hans „ånd“ kom ind i hans legeme, således som Abraham fortæller det. [Se Abraham 5:7]. Mennesket blev en levende, udødelig sjæl. Legeme og ånd var forenet. Han var skabt „åndeligt“ således som alle ting var fordi der endnu ikke var nogen dødelighed. Adam faldt og dødeligheden, forplantningsevnen og døden blev en realitet. Det faldne menneske er dødeligt, han har dødeligt kød og han blev „det første kød på jorden“. Adams fald påvirkede alt hvad der var skabt på jorden. De faldt på den måde at de

også blev dødelige. Døden var kommet ind i verden. Dødeligheden rege- rede, forplantningsevnen blev iværk- sat, og Herrens store og evige formål kunne gå fremad.

Således blev alle ting skabt åndeligt i Himmelen og derpå blev alle ting skabt i en paradisisk tilstand på jorden, det vil sige at „det var skabt åndeligt“, for der var endnu ingen død. De havde *åndelige legemer* der var skabt af jordiske elementer, til forskel fra de *dødelige legemer* de fik efter faldet, da døden var kommet ind i verden. Naturlige legemer er underlagt den naturlige død, åndelige legemer er paradisiske i naturen og ikke underlagt døden. Så- ledes var det nødvendigt at falde, så dødeligheden og døden derved kunne blive en realitet.

Og som skrifterne forklarer det: „Og jeg, Gud Herren, plantede en have i Eden ude mod øst, og der satte jeg det menneske, som jeg havde dannet.“ [Moses 3:8]. Adam, vores fader, boede i Edens have. Han var det *første af alle mennesker* på den tid hvor han blev skabt, og han blev det *første af alt kød* gennem faldet. På grund af faldet ændredes alle ting fra deres åndelige stade til et naturligt stade. Og således læser vi: „Og ud af jorden lod jeg, Gud Herren, fremvokse alle slags træer på *naturlig* måde, som var mennesket en fryd at skue, og mennesket kunne se dem. Og de blev også levende sjæle. Thi de var *åndelige* den dag, jeg skabte dem.“ [Moses 3:9, fremhævelse tilføjet].

Der findes ikke noget der udvikler sig fra én art til en anden. I beretningen tales der om „ethvert træ“ og om „alle ting“. Og beretningen fortsætter med at tale om dem som et samlet hele: „Thi

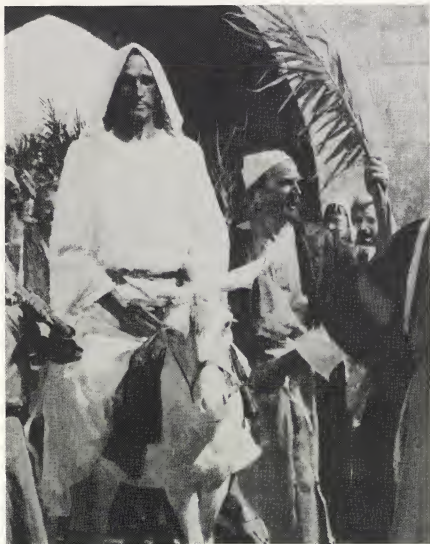
de forblev i den sfære, hvori jeg, Gud, skabte dem, ja, alt, som jeg beredte til menneskets brug; og mennesket så, at de var gode til føde.“ [Moses 3:9].

I sine kommentarer om skabelsen siger Herren også: „Og ud af jorden dannede jeg, Gud Herren, alle markens dyr og alle luftens fugle . . . og de var også levende sjæle, thi jeg, Gud, åndede livsånde i dem.“ [Moses 3:19]. Det siges også at Eva billedlig talt blev dannet af Adams ribben. Og i de dage, da hverken død eller prøve- stand, der indebar jordiske erfaringer, var iværksat på jorden, var de „begge nøgne, manden og hans hustru, og de bluedes ikke“. [Se Moses 3:21–25].

Med hensyn til selve faldet får vi at vide at Herren plantede „træet til kundskab om godt og ondt“ midt i haven. [Moses 3:9]. Og så fik Adam og Eva befalingen: „Af alle træer i haven kan du frit spise, men af træet til kundskab om godt og ondt må du ikke spise; ikke desto mindre kan du selv vælge, thi det er givet dig, men husk på, at jeg forbyder det, thi den dag du spiser deraf, skal du visselig dø.“ [Moses 3:16–17]. Her er beretningen atter billedtale. Det der menes med at påtage sig godt og ondt er, at vore første forældre føjede sig efter hvad som helst loven sagde, så deres lege- mer kunne ændres fra at være paradisi- ske udødelige til at være naturlige dødelige.

I Moses kapitel 4 følger den egentlige beretning om faldet. Adam og Eva spiser af den forbudne frugt, jorden bliver forbandet og begynder at frem- bringe torne og tidsler. Det vil sige at jorden faldt og blev som den er nu, på et naturligt stade. Eva blev kaldt „mo- der til alle levende“ [vers 26], og hun

*Den store Skaber blev Forløseren
for at han kunne løskøbe menneskene
og befri dem for faldets følger.*

og Adam begyndte at få „sønner og døtre“. [Moses 5:3].

Således blev mennesket skabt at han kunne falde. Han faldt, og dermed indførtes dødeligheden, forplant-

ningsevnen og døden, så han kunne blive forløst ved Herren, Jesu Kristi forsonende offer. Og han blev løskøbt fra den timelige og den åndelige død der blev indført i verden ved Adams

fald, for at han kan få udødelighed og evigt liv. Skabelsen, faldet og forsoningen er sammenknyttet til ét.

Disse åbenbarede sandheder om skabelsen af alle ting går imod mange af de spekulationer og teorier der findes i verden. Det er imidlertid inspirerede ord og det er vores pligt at acceptere dem. Vi indrømmer åbent at vores kundskab om skabelsen af universet, denne jord, mennesket og alle levende ting, er sparsom – måske næsten minimal – i sammenligning ned hvor meget der endnu er at lære. Men Herren har åbenbaret så meget til os om skabelsens hemmeligheder, som det er nødvendigt for os at vide i vores prøvestand.

Han har åbenbaret os de fundamentale sandheder som vi er i stand til at forstå af de sande lærdomme om skabelsen. I disse lærdomme fortælles det at Herren, Jesus Kristus, både er Skaberen og Forløseren af denne jord og alt hvad der er på den, undtagen mennesket. Det vil sige at Herren selv, Faderen til os alle, kom ned og skabte mennesket, mand og kvinde, i sit eget billede. Det vil sige at jorden og alt andet blev skabt paradisisk således at faldet kunne finde sted. Det vil sige at den store Skaber blev Forløseren, for at han kunne løskøbe menneskene og befri dem for faldets følger og derved tilvejebringe udødelighed og evigt liv for menneskene. Det vil sige at skabelsen, faldet og forsoningen er evighedsens tre grundpiller. Det vil sige at alle som accepterer ham som både Skaberen og Forløseren har magt til at blive arvinger og Kristi medarvinger, og derved kan arve alt hvad Faderen har.

Kristus er virkelig både Skaberen og Forløseren således som Bertel Thor-

valdsen har skildret det i sin marmorstatue af *Kristus* hvoraf en kopi står i himmelhvælvet i besøgscentret på Tempelpladsen i Salt Lake City [originalen befinder sig som bekendt i Vor Frue kirke i København]. Her ser vi Skaberen i smukt marmor stå midt i evigheden. På det hvælvede loft og de omkringliggende hvælvede muren som danner Himlene er maalede utallige planeter der alle bevæger sig som de gør i et organiseret univers. Og når vi ser på hvad menneskehænder er i stand til at lave, så åbnes vort sind, så vi til en vis grænse kan se skabelsens mirakel.

Her ser vi også naglemærkerne i disse velsignede hænder, de hænder der helbredte og velsignede, samt naglemærkerne i fødderne der betrødte de støvede landeveje på den jord som han selv havde skabt. Vi ser såret i hans gennemborede side, hvorfra der kom blod og vand som tegn på at forsoningen var gennemført. Og vort sind åbnes atter til en vis grænse, så vi fornemmer forløsningens mirakel.

Og når vi funderer over det forunderlige i alt dette, standser vort blik og vore tanker ved det kærlige ansigt og vi føler en dragende magt i de udstrakte arme. Og dette underværk i marmor virker som om det ånder livsånde og siger: „Jeg er vejen og sandheden og livet.“ [Joh. 14:6]. „Kom hid til mig, alle I, som er trætte og tyngede af byrder, og jeg vil give jer hvile.“ [Matt. 11:28]. Kom til mig og I skal blive frelst. Kom og arv det rige der er beredt fra verdens grundvold til alle som accepterer mig som Skaberen og Forløseren. Kom og bliv ét med mig. Jeg er din Gud. □

TID!

Elouise Bell

Da mødet var forbi var det som om alle i wardet ønskede at blive stående og tale sammen. Det var især voksne der hele tiden kom hen for at ønske Kitty til lykke. Men hun havde kun ét ønske, at komme væk så hurtigt som muligt.

Uden at vente på sin mor sneg hun sig ud af kirkens bagdør og gik en omvej hjem, for ikke at møde medlemmer som skulle samme vej.

Hun forsøgte at gå op på sit værelse uden at hendes far hørte hende, men lige idet hun satte foden på det første trin kom han ud fra det lille værelse med søndagsavisen i hånden. Kitty og hendes far kaldte dette værelse for „skjulestedet“, hvor han kunne lade som om han skjulte sig for hjemmelærere og biskoprådet og andre kirke-medlemmer. I virkeligheden syntes Kitty at han mere end én gang havde været vældig rar overfor de mennesker der kom og gik i kirkens tjeneste, og han var altid vældig god ved missionærerne. Så meget mere grund havde hun til at slippe væk fra ham før hun eksploderede.

„Hej, min pige!“ kaldte han. „Hvordan går det? Din mor fortalte mig at du er blevet dronningebi eller sådan noget lignende i dag.“

„Nej far! Jeg er blevet klassepræsidentinde for bikubepigerne, ikke dronningebi! Kan du da heller aldrig huske noget rigtigt! Desuden så ønsker jeg ikke at høre spor mere om det!“

Kitty gik ind på sit værelse og smed

sig på sin seng og lod tårerne flyde, men hun havde ikke grædt mange tårer før hun hørte en kendt stemme ved hoveddøren. „Kitty! Hej, Kitty! Kitty!“

Så gik hun hen til vinduet og ganske rigtig, der sad Tami i gyngen og svingede frem og tilbage, mens hun kaldte på Kitty.

„Tami, jeg kan ikke lege lige nu. Forstår du det? Ikke nu.“ Men hendes kusine blev ved med at gyngede og smile, mens hun med sine store hænder holdt fast i gyngen og lod sine kraftige ben svinge frem og tilbage.

Kitty stampede irriteret nedad trappen og hev hoveddøren op. „Tami, jeg kan ikke lege lige nu. Gå hjem. Gå hjem til dig selv og lad mig være, hvorfor kan I ikke lade mig være?“ Og nu kom tårerne, Kitty løb ud af døren og om i baghaven. Hun så Tami forvirrede ansigt i et tågeslø. Hun burde gå tilbage til hende, men hun ønskede kun at slippe væk. Så så hun sin far komme ud af gadedøren og lægge sin arm omkring Tami. Han talte blidt til hende, klappede hende på skulderen og hjalp hende henad fortovet og hjemad. Kitty vendte sig om og løb henimod stalden.

Det lignede en stald, i det mindste udefra. Men indvendigt var det bestemt ikke en stald og det havde det aldrig været. Hendes mor havde et stort atelier i den ene ende, med nogle skønne tagvinduer og langs hele vestmuren havde hun et lille galleri af malerier som hun ikke havde gjort helt

færdig. Hendes far havde et nydeligt værksted, der duftede af savsmuld og fernis. Men det bedste af det hele var at Kitty havde loftet. Hendes loft. Der var ingen som havde et bedre sted hvor de kunne være sig selv, et sted hvor hun legede far, mor og børn da hun var lille, eller hvor hun kunne læse nogle skønne bøger. Et sted hvor hun kunne skrive i sin mindebog og udveksle hemmeligheder med sin bedste veninde. Et sted hvor hun kunne være langt væk fra alle mulige andre og samtidig være hjemme.

Men i dag var det som om loftet ikke bød hende velkommen. Hun så på det

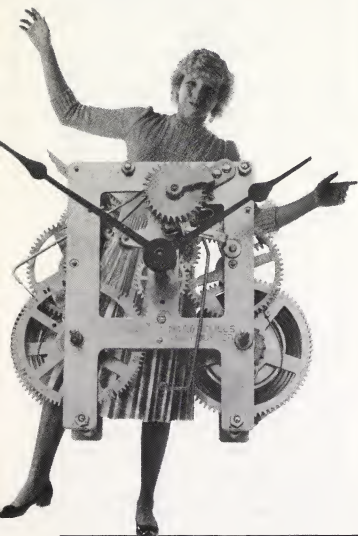

Foto: Grant Heaton, Tom Pratt og George Gruber.

gamle skrivebord som hendes far havde frisket op for hende. Og der lå hendes mindebog, som hun intet havde gjort ved i lange tider. Og der var bogen om Don Quixote som hun højtideligt havde lovet sig selv at hun en dag ville læse. Hun gik hen til den ene væg og skelede til et indrammet billede. Der stod fire tynde, små piger med vådt hår strittende ned af nakken. De stod ved siden af et svømmebassin med hver en lille pokal i hånden. Under billedet stod der med blæk: *Haletud-ernes første sejr.*

Der kom nogen ind i stalden og lavede en masse støj for at bekendtgøre sin nærværelse. Så kunne Kitty høre at der blev banket forsigtigt med et kosteskaf på loftslemmen. Hendes far ville ikke drømme om at sætte sin fod på loftsstigen uden at være inviteret.

„Kitty, må jeg komme op til dig?”

„Men jeg kan ikke tale med dig om dette her. Jeg er . . . jeg er så ked af det. Jeg ville ønske jeg kunne.” Og det ønskede hun virkelig. Hun havde altid kunnet forklare sin far alt, ligesom Jenny kunne tale med deres mor om alt. Men det her var noget hun ikke kunne tale om –

Hans stemme greb ind i hendes tanker.

„Kan du høre mig, Kitty? Kan du høre mig deroppe?” Han ventede på et svar.

„Jo, naturligvis!”

„Ja, jeg vil ikke trænge mig på eller sådan noget – men kan vi ikke tale om det? Vær sød at lade mig komme op.”

„Vi kan ikke tale om det. Du vil ikke forstå!,”

„Så få mig til at forstå. Må jeg ikke nok komme op.”

Hun vidste at hendes far ville blive stående og spørge høfligt indtil månen kom på himlen, hvis hun ikke svarede, så hun skubbede loftslemmen op og sagde: „Det er i orden! Men jeg ved ikke hvad det skal gøre godt for.“ Hun gik over til en lille sofa og satte sig ned.

„Det ved jeg heller ikke,“ sagde han og satte sig i den gamle vaklende gyngestol og foldede hænderne over sin mave, idet han sukkede.

Ingen sagde noget det næste øjeblik. Noget af det bedste Kitty og hendes far vidste var at være sammen i tavshed. Hun syntes at de havde den bedste tavshed sammen, to mennesker nogen sinde har haft, og hun besluttede sig for mange år siden til at hun kun ville gifte sig med en mand som hun kunne have sådan en speciel tavshed sammen med.

Omsider talte han.

„Det er noget om kirken, ikke?“

Hun tøvede: „Joh, men ikke alene kirken—“

„Det er om kirken, er det ikke?“

„JO!“

„Og du vil ikke fortælle mig det, fordi du ikke vil sige noget dårligt om din kirke til din vantro far, er det ikke rigtigt?“

„Far, der er *ingen* der synes at du er vantro, og det har jeg heller aldrig sagt —“

„Jamen, det er rigtigt, ikke?“ Han så hende lige ind i øjnene.

„Jo.“ Han gængede lidt kraftigere i stolen og smilede lidt.

„Kitty. Nu har jeg været gift med din mor i 16 år. Jeg har været din far i 13 år og Jennys i 11. Din onkel Ken og jeg har haft det som om vi var brødre, og

han har været biskop to gange. Tror du ikke jeg ved hvor meget godt din kirke gør for folk? Og tror du ikke at jeg også godt ved at eftersom der ikke findes fuldkomne mennesker, så vil der altid være problemer?“

Nu var de tavse igen og det var ikke helt så behageligt denne gang, fordi Kitty vidste at det var op til hende at bryde tavsheden.

„Men jeg kan bare ikke klare det hele!“ Hun råbte lidt højere end hun havde tænkt sig. „Hør her, jeg er 13 år og det forventes at jeg får gode karakterer i skolen, at jeg øver mig på min cello så jeg kan komme til at spille i skoleorkestret, at jeg fortsætter min svømning, at jeg er sammen med Tami og hjælper hende med at kvalificere sig til den særlige olympiade for handicappede *samt* at jeg arbejder i haven fordi det forventes at vi alle sammen har en have, og at vi skriver mindebog, fordi det forventes at vi alle sammen har en mindébog — og jeg *elsker* at gøre det altsammen. Du må du ikke misforstå mig. Jeg har fået at vide at vi skal lære fremmede sprog og derfor er jeg begyndt at lære spansk i år, og det forventes at jeg kommer til alle mine møder, hjælper folk som har brug for min hjælp, at jeg støtter alle wardets aktiviteter og holder mig i nær kontakt med min familie, og *nu* har de gjort mig til præsidentinde for bikubeklassen, hvilket betyder endnu flere møder.

Åh far, jeg vil så gerne gøre det hele! Det vil jeg virkelig. Det lyder altsammen så fornuftigt og jeg ved at det er rigtigt. Men når man er 13 år er det for tidligt at være optaget hele tiden. Og det bliver værre endnu. Når jeg kommer i gymnasiet bliver der endnu mere

at lave. Og bagefter skal jeg læse videre og arbejde og gifte mig og have en familie – far, jeg kan ikke se nogen ende på det før jeg er gammel, en gammel dame der sidder i en gyngestol mellem tempelsessionerne!” Kitty bo- rede sit ansigt ned i en pude.

„Jo bedre du udfører dit arbejde, des mere arbejde får du næste gang, er det ikke rigtigt?” sagde hendes far.

Kitty sagde noget, men det drukne- de i puden.

„Og jo mere du skynder dig des længere kommer du bagefter?”

Der kom igen nogle lyde fra puden.

„Og selv om du ønsker at gøre alting helt rigtigt, så synes du aldrig du får gjort noget helt sådan som du ønsker det?”

Kitty rettede hovedet op og så på sin far.

Kittys far havde sagt mere end én gang at han var som den amerikanske filosof, Henry David Thoreau [1817–1862]. Han havde selv brug for en bredere margen. Han arbejdede meget hårdt til daglig, både på sit arbejde og med at passe hus og have. Men udover det var han, som han sagde, en slags løsgænger. Han engagerede sig ikke i de hundredevis af ting som Kitty, hendes mor og Jenny gjorde. Så hvordan kunne han vide det?

De sad længe uden at sige noget. Til sidst sagde Kitty: „Men mor?”

„Ja, selvfølgelig. Derfor burde du i virkeligheden også spørge hende hvordan du skal løse dit problem. Hun kunne –”

„Men far, det er netop DET! Hun kan klare *alt!* Alle mennesker fortæller mig altid hvor vidunderlig hun er. Hvordan klarer din mor det? Hvordan

klarer hun det?” Kitty efterbode deres stemmer. „Jeg bliver aldrig nogen sinde så organiseret og dygtig som hun er. Jeg har ikke engang lyst til at *forsøge!* De spørger allesammen hele tiden, men jeg ved det ikke. Jeg *ved* bestemt ikke hvordan hun gør det!”

„Har du nogen sinde spurgt hende?”

„Åh, hun vil bare sige: ‚Du skal bare gøre dit bedste,‘ eller ‚lav en plan‘ eller sådan noget. Det er nemt nok for hende.”

„Hvis det er så nemt for hende, hvordan tror du så jeg kan vide alt hvad du går og tænker på, alt det jeg lige sagde til dig for et øjeblik siden?”

„Ja, men fortæl mig så hvordan man gør det.” Kitty satte sig op på sengen og lagde armene over kors. „Mor gør det altsammen, fortæl mig hvordan hun bærer sig ad!”

„Nå, hun gør det altsammen? Gør hun?” Kittys far hoppede op fra gyngestolen, klatrede ned ad loftstigen, hvorpå man kunne høre at han gik ind for at lede efter noget i forråds-kammeret mellem hans værksted og mode-rens atelier.

„Far? Far, hvad laver du? Hvad sker der?”

„Lige et øjeblik. Jeg ved den skal være her et sted . . .” lød svaret langt borte. Kitty kunne høre at hendes far søgte rundt omkring mens han åbnede og lukkede kistelåg. Så kom han løbende op ad trappen igen nu med noget i hånden.

„Kom herover i lyset.” Kitty gik hen til vinduet ved siden af ham. „Kan du huske denne her?”

Han viste hende et stykke hvidt stof. Da hun tog det i hånden kunne hun se

at det var en kjole, en lille kniplingskjole. Den var helt hvid med en masse læg og flæser. Henover bærestykket var der broderet en række røde og blå figurer. Den var smuk og hun havde én eller anden fornemmelse af at det måtte have været hendes.

„Du lignede en engel,“ sagde hendes far blidt. „Du var helt lyshåret dengang, og du var klædt helt i hvidt, med små hvide sko og hvide sokker, og jeg tror næsten at de røde og blå striber på sokkerne passede til den række figurer du ser på kjolen. Det var til et primaryprogram en påske, tror jeg, og du stod på første række og sang med på alle sangene. Du glemte ikke et eneste ord – du var tre år og du kunne det hele udenad, jeg sad på den bageste række og snøftede mens du sang: „Jeg er Guds kære barn.“ Jeg var så flov, indtil jeg lagde mærke til at de mænd der sad på hver side af mig også snøftede og pudsede næse. Hvor var din mor stolt af dig og den *kjole!* Jeg tror hun brugte en hel rulle film på at fotografere dig i den kjole. Vi har stadig billederne ét eller andet sted.“ Kitty kiggede nærmere på kjolen. Små bitte sting, alle sammen håndsyede og der var masser af dem.

„Har mor *syet* den?“ Hendes far nikkede. „Men nu syr hun ikke. Det gør hun slet ikke mere. Det er klart, for så kunne hun ikke gøre alt det hun gør. Hun elskede at sy til dig, Kitty, og til sig selv, til Jenny og til huset. Men til sidst sagde hun at det tog for meget af hendes tid fra andre ting.“ Faderen tog kjolen fra Kitty og lagde den omhyggeligt sammen.

„Men hun er da ikke holdt op med at male.“

„Naturligvis ikke. Hun er da heller ikke holdt op med at trække vejret. Din mor er nærmest som en brønd. Som en brønd folk kan komme til og blive fornyet. Men hun må også selv fyldes, ellers har hun ikke noget at give af. Når hun maler så bliver hun fornyet. De skrifter du har stående her er også en måde hvorpå man kan blive fornyet. Og har du nogen sinde oplevet at din mor har truffet aftaler til lørdag aften?“

Kitty tænkte sig om et øjeblik, så rystede hun på hovedet.

„Nej, fordi det er *vores* tid, hendes og min. Vi går ud sammen, i biografen, ud at spise, eller vi kører eller går en tur, somme tider følges jeg med hende til en kunstudstilling, og somme tider går hun med mig til en sportskamp. Men det er vores tid.“

„Synes du også at det er i orden at jeg har nogen tid til mig selv, selv om jeg ikke er gift?“

„Selvfølgelig. Du er nødt til at koble af, det kan være lørdag eftermiddag, og på det tidspunkt behøver du ikke at svare nogen. Du kan lægge dig herop og se hvordan støvningerne danser i sollyset. Du kan køre en tur på din cykel i regnvejr. Du kan tilbringe hele den lange eftermiddag med at lære hvordan det er at være 13 år, sådan at du aldrig glemmer det. Og for at hjælpe dig med det er du hermed afløst fra alle dine lørdagspligter i haven.“

„Jeg tror da nok at mor opgav mange andre ting foruden syning, gjorde hun ikke? Jeg har bare aldrig tænkt over det før.“ Kitty kiggede endnu en gang på den røde og blå række figurer på den hvide kjole.

„Selvfølgelig. Men hun blev også ved med at gøre en masse ting. Det er

jo det jeg hele tiden har sagt. Hun har aldrig tænkt sig at holde op med at male, og du må heller aldrig nogen sinde tænke på at opgive din musik.”

Hvordan kunne han vide det, tænkte Kitty. Hvordan kunne han vide at hendes cello var noget helt specielt og havde en særlig plads i hendes verden, ved siden af svømning og bøger og alle de andre ting?

„Hør her Kitty, du vil gennem hele dit liv blive kaldet til at gøre mange ting fordi du har hjerne og talent, og fordi du er parat til uselvisk at gøre dem. Men du er nødt til at bruge noget af din hjerne til at afgøre hvordan du vil ofre din tid på andre så der stadig bliver noget tilbage til dig selv. Se nu for eksempel Tami. Du har været storartet overfor hende. Du har gjort mange ting for hende som hendes forældre ikke syntes de kunne gøre. Men det tager en masse af din tid. Hun er stadig din kusine og hun har brug for nogen der holder af hende og arbejder sammen med hende, så hun på hvert eneste punkt kan nå så langt som hun nu kan på forskellige områder, hvad det så end kan være. Nå, hvilken løsning finder din hjerne så på det spørgsmål?”

Kitty rejste sig og gik over mod vinduet. Hun kunne se Tamis hus nede ad gaden. Hun forestillede sig at Tami var ved at hjælpe sin mor med at dække bord og huskede hvor stolt Tami havde været da hun helt alene kunne klare det efter Kittys mange timers hjælp. Hun havde ikke lyst til at skubbe Tami til side.

„Jenny!” sagde hun pludselig. „Jenny er gammel nok nu, og hun er god imod Tami. Det ville faktisk være en god idé hvis hun holdt op med at se

så meget TV og i stedet for arbejdede med Tami. Jeg kunne hjælpe hende i gang ved at fortælle hende hvad hun behøver at vide –”

„Det kunne du sagtens,” sagde hendes far. „Hun er gammel nok til at gøre dette nu, lige som du nu også er parat til at tage imod andre lederopgaver.”

„Bikubeklassen?”

„Ja. Det er en helt ny udfordring – hvor du skal arbejde med en masse piger på din egen alder i stedet for en enkelt kusine. Men du skal nok klare det, Kitty. Jeg tror virkelig du burde tale lidt med din mor. Hun kan give dig mange gode ideer, så du kan få tid til det hele. Men du må ikke tro at det er nemt, for det er det ikke, hverken for dig eller hende. Du må opgive noget, fortsætte med noget og lave visse kompromisser. Somme tider skifter du fra at gøre én ting til at gøre noget andet, fordi du nu har lært det du havde brug for eller givet det mest betydningsfulde du kunne give, som for eksempel med Tami.”

Pludselig kunne Kitty høre sin mors stemme inde i huset.

„Carlyle? Kitty? Hvor er I henne? Maden er klar!”

„Kom Kitty, vi må ikke lade dem vente.”

„Nej far. Og når vi har spist, så vil jeg have en længere samtale med mor. Men vent lige lidt –” Hun løb hen til vindueskarmen og tog den lille, hvide kjole der var så fint lagt sammen.

„Jeg tror jeg vil beholde den lidt,” og så klatrede hun ned ad stien efter sin far mens hun stille fløjtede: „Jeg er Guds kære barn.” □

SLADDER

LAD DET IKKE GÅ VIDERE

Fotograferet af Jed Clark

VORES BROR ISMAEL

James B. Mayfield

Min fantasi pirres hver morgen når jeg vågner i min ægyptiske lejlighed og hører muslimernes melodiose kalden til bøn gennem den kolde natteluft, mens de første striber dagslys viser sig. Muslimernes kald er et smukt recitativ og det kommer fra en nærliggende moské, det er kunstnerisk smukt og har stor åndelig betydning – naturligvis især for de arabiske muslimer selv.

Denne sammenkalden kan høres på de samme tidspunkter af dagen, på det samme prægtige arabiske sprog over hele den muslimske verden, fra Indonesien over Vestkina til det nordlige Indien og Pakistan samt Centralasien, Iran og Tyrkiet og til de store arabiske områder der strækker sig fra Den persiske Golf og Irak gennem det nære østen og hele vejen langs det sydlige Middelhav til Atlanterhavets kyster.

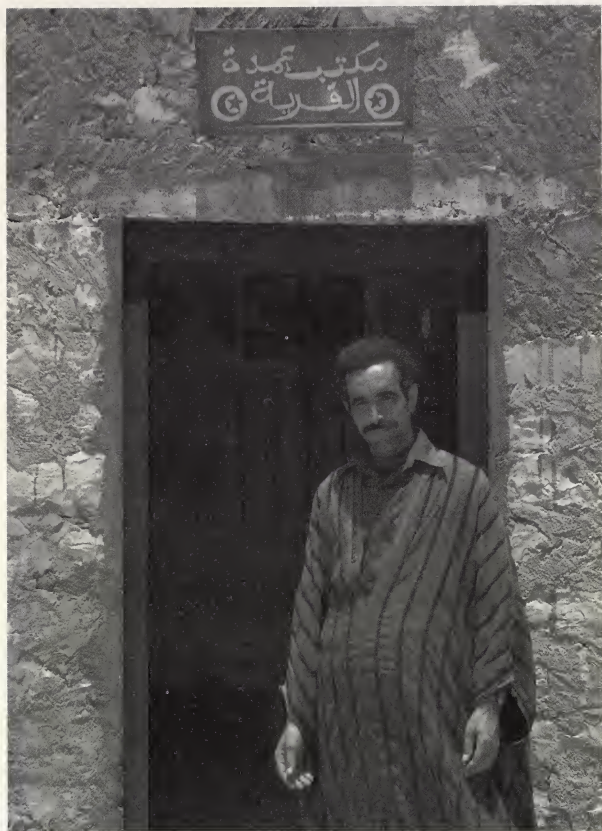
Araberne er sig tydeligt bevidst at de tilhører et levende samfund som er spredt udover hele verden og fast forankret i både tid og rum. Det er ikke alene arabernes religion der gør at deres geografiske område strækker sig fra Singapore til Marokko, men rent historisk går de også helt tilbage til fader Abraham gennem hans søn Ismael, en religionshistorie om tro samt et organiseret samfund som araberne kan være stolte af.

De fleste medlemmer af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige er opmærksomme på den fjendtlighed der har eksisteret mellem araberne og jøderne i disse mange år. Det er dog kun få af kirkens medlemmer som har personlig kontakt med en araber. Hvem er araberne? Hvordan bør vort forhold være til det arabiske folk? Den arabiske kultur og religion fortjener at folk med sympati vil betragte den som en af de største civilisationer i denne verden. For Ismaels sønner er også vore brødre!

Løfterne til Abraham

Vi i den kristne verden er vant til at betragte Abrahams efterkommere som dem der stammer fra Isak, Jacob og israelitterne. Mange af os glemmer at der udvikledes en anden stor civilisation gennem Abrahams førstefødte søn, Ismael, hvis navn betyder „Gud hører“ – en nation som har haft stor indflydelse på den retning historien har taget.

I skrifterne nævnes det at mindst ét af de løfter som Abraham fik gælder både Ismael og Isak. Længe før Ismael og Isak blev født lovede Herren Abraham: „Jeg [vil] gøre dig til et stort folk, og jeg vil velsigne dig og gøre dit navn stort, og vær en velsignelse . . . [for]

En moderne dages „Ismael“.

VORES BROR ISMAEL

alle jordens slægter." [1 Mos. 12:2, 3]. Selv om vi accepterer at israelitterne fik en særlig rolle, så er det i egentlig forstand rigtigt at både Ismaels og Isaks efterkommere er vokset både i antal og bedrifter, og begge har været til velsignelse for menneskeheden. Herren gav Abraham endnu et løfte: „Se op mod himmelen og prøv, om du kan tælle stjernerne . . . Således skal dit afkom blive!" [1 Mos. 15:5]. Da Hagar senere havde undfanget Ismael, gentog en engel Abrahams løfte: „Jeg vil gøre dit afkom så talrigt, at det ikke kan tælles." [1 Mos. 16:10].

Det er interessant at både Isaks og Ismaels børn har haft et ønske om at anvende de skrifter som Abraham fik:

„Dette er min pagt, som I skal holde, pagten mellem mig og eder, at alt af mandkøn hos eder skal omskæres." [1 Mos. 17:10, 25]. Omskærelsen har været en skik hos jøderne [israelitterne], såvel som hos araberne [ismaelitterne] lige siden den tid.

Gud lovede yderligere Abraham: „Og jeg giver dig og dit afkom . . . hele Kanaans land, til evigt eje." [1 Mos. 17:8]. Også dette løfte er blevet opfyldt for både Ismael og Isak, eftersom der bor både arabere og jøder på dette sted. I virkeligheden siger de profetiske skrifter helt nøjagtigt: „Og han [Ismael] skal ligge i strid med alle sine frænder [brødre]!" [1 Mos. 16:12].

Herren beskriver Ismaels efterkommere, araberne, med disse ord: „Men hvad Ismael angår, har jeg bønnet dig: jeg vil velsigne ham og gøre ham frugtbar og give ham et overvætted talrigt afkom; tolv stammehøvdinge

skal han avle, og jeg vil gøre ham til et stort folk." [1 Mos. 17:20].

I henhold til Koranen bragte Abraham Ismael og hans mor til Arabien og lod dem bosætte sig i nærheden af det der blev til den store by, Mekka. Efterhånden opfyldte Ismaels 12 sønners efterkommere hele den arabiske halvø. I Bibelens beretning antydes det også at Hagar og Ismael blev ført afsted på deres vandring, selvom beretningen her er lidt anderledes. I 1. Mosebog berettes det at en Herrens engel trøstede og bevarede dem og at „Gud var med drengen [Ismael]" [se 1 Mos. 21:14–20].

Vi kender udmærket historien om Jacobs tolv sønner – Israels tolv stammer, men vi kender ikke ligeså meget til historien om Ismaels tolv sønner. Det er en ædel og storslået overlevering som faktisk har været med til at skabe én af verdens største kulturer – den islamiske kultur.

Den muslimske religion opfylder arabernes liv fra morgen til aften, fra deres lønkammer til deres forretning på den overfyldte markedsplads, i en sådan grad som de fleste kristne ville have svært ved at forstå. Mange i de vestlige lande har gjort store områder af deres liv så verdsligt at de har glemt hvad det vil sige at leve et liv hvor alt hvad man gør er religiøst orienteret.

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges medlemmer har nået en milepæl med hensyn til evangeliets udbredelse i hele verden. Efterhånden som Afrika og Asien har fået del i det storslåede missionærprogram har vi brug for en nytænkning med hensyn til

disse områders historie, kultur og religioner. Vi kan ikke gøre os til venner med et menneske eller et samfund, hvis vi nedvurderer eller ignorerer det som disse mennesker eller samfund sætter så højt. Jeg har en stærk fornemmelse af at vi er nødt til at værdsætte arabernes følelser for deres sprog, deres profet Muhammed, deres religiøse forpligtelser overfor muslimreligionen og de bemærkelsesværdige bidrag som Islam har frembragt for civilisationen.

Det arabiske sprog

Araberne tror at arabisk er Guds sprog og at det som sådan er det smukkeste, rigeste og mest logiske af alle tungemål. Jeg har set hvordan tusindvis af mennesker har siddet henrevet i 3–4 timer mens én af deres lokale digtere har reciteret arabiske vers og skrifter til langt ud på aftenen. En arabisk lærd har personligt beskrevet det fornemme i sproget som araberne elsker, og som ligger til grund for deres sproglige fremstillinger: „Alle som har mulighed for at lære det arabiske talemønsker at kende, selv det som tales af de mange analfabeter som findes i landsbyerne og blandt nomadestammerne, bliver slået af selve sprogets mesterlighed, dets rige ordforråd . . . og utroligt mange velformulerede og ofte ret indviklede udtryksformer.“ [Raphael Patai, *The Arab Mind*, New York: Scribner, 1973, s. 50].

Dette sprog kommer allerbedst til udtryk i Koranen. Araberne ser i Kora-

En gruppe kvinder og børn i Egyptens deltaområde.

nen noget sprogmæssigt fuldkomment og betragter dens indhold som ord der er overmenneskelige, idet de ærbødigt siger at den er Guds egne ord. Alligevel vil folk der ikke er arabere finde den vanskelig at læse, selvom det er slående hvor meget den harmonerer med deres egne skrifter.

En af grundene til dette er at en læser fra den vestlige verden vil forvente at finde noget med en mening i, noget som fuldtud kan udtrykkes og forstås med det samme. Folk i østen elsker almindeligvis mundtlige symboler som man er nødt til at fundere over og som kan nydes. De åbenbarede sætninger er for dem en række symboler hvor man kan hente mere og mere åndelighed for hver gang man læser dem. Ordene er henvisningspunkter i en udtømmelig lære. Den underforståede mening omfatter alt og det uklare i den bogstavelige mening dækker det majestætiske indhold med så mange slør.

VORES BROR ISMAEL

En pyramide i Kairos udkant.

VORES BROR ISMAEL

Den arabiske profet, Muhammed

Muhammed er født i Mekka omkring år 570. Han blev tidligt forældreløs og derefter hovedsageligt opdraget af en onkel, Abu Talib, som var god imod ham, men som tilsyneladende ikke kunne give ham en formel uddannelse. Muhammed var en dygtig og agtværdig ung mand og det siges at han i byen blev højttaget som „Den Troværdige“. En velhavende enke, Khadija, som var nogle år ældre end Muhammed, betroede ham at lede sin forretning, og hun giftede sig senere med ham. Det blev et ideelt og lykkeligt ægteskab. Muhammed førte karavaner til Syrien og Yemen – først i ansættelsen hos sin onkel og senere hos Khadija – og her samlede han anselige oplysninger om jødernes og de kristnes religiøse tro og deres skikke.

Da Muhammed var omkring 40 år og havde tilbragt megen tid med meditation og bøn på ensomme steder, påstod han at han havde haft et syn hvor, som han senere forklarede, englen Gabriel havde vist sig og overdraget Muhammed den profetiske kaldelse.

Muslimerne hævder at Muhammed, ligesom Jeremias, først betvivlede sine evner til at tale som profet. Han betroede sig til Khadija, som trøstede ham og mindede ham om at han altid havde levet et dydigt liv, talt sandhed, betalt ondt med godt og været god imod alle, og hun forsikrede ham om at dette syn betød at han var guddommeligt ud-

nævnt til at være profet for deres folk.

Gennem resten af sit liv skete det tit at Muhammed faldt i trance og fik guddommelige åbenbaringer som blev nedskrevet af skrivelserne, og som nu udgør Koranen – Islams hellige skrift. Muslimernes hellige bog blev således højdepunktet på flere bind med åbenbaringer der var givet til en lang række profeter, der begyndte med Adam og sluttede med Muhammed.

Det helligste sted i den hellige by, Mekka, er Ka'ba'en, det sted hvor muslimerne tror Abraham og Ismael tilbad Gud. På Muhammeds tid var der i Ka'ba'en et alter som var opstillet for Abrahams eneste og sande Gud, men med tiden kom der flere hedenske gudebilleder og skikke til. Før den islamitiske periode kom folk fra hele Arabien på pilgrimsrejse for at tilbede disse guder idet de kastede sig ud i alkoholiske og seksuelle orgier og af og til, siges det, foretog de menneskeofringer. Ifølge disse hedenske skikke var det tilladt at begå barnemord; der blev drevet spil, udkæmpet blodfejder, og de private hævnakter udgjorde stammeetikkens lov og ret. Der var ingen national enhed og stammerne var ofte på krigsfærd. Muhammed kunne se at hans folk afviste Abrahams højere værdier. Jødedommen og kristendommen, som Muhammed betragtede som en fordærvet og frafalden gren af Abrahams tro, vandt ikke mange tilhængere og havde heller ikke megen fremgang med hensyn til at reformere og oplyse indbyggerne.

Muhammed forsøgte at omvende folk fra at dyrke afguder og fra den lave

Byen Kairo i Egypten, set fra foden af pyramidene.

moral, og i stedet udelukkende tilbede den eneste sande Gud [Allah] og føre en bedre levevis med hensyn til personlig moral og den samfundsmoral som han stod for. I Koranen, kapitel 6, kan man læse at Allah, det arabiske ord for Gud, skulle være den samme Gud som viste sig for Det gamle og Det nye Testaments profeter: „Og vi gav ham Isak og Jacob. Vi vejledte dem begge, og Noa og hans efterkommere, David og Salomon og Job og Josef og Moses og Aron har vi vejledt før dem . . . samt Zakarias og Johannes og Jesus og Elias . . . Det er dem til hvem vi har givet bogen og myndigheden og

profetierne.“ [The Holy Quran, oversat af Maulana Muhammad Ali, Lahore Pakistan: Ahmadiyyah Anjuman Is-haah Islam, 1951, s. 85–90].

Muhammed kæmpede for at lære folk at barmhjertighed måtte være grundlaget for sammenkøbsens: „Enhver god gerning er barmhjertighed. Når du smiler til din bror er det barmhjertighed; og en tilskyndelse til dine medmennesker om at gøre gode gerninger er det samme som at give almisse. Når du hjælper en vejfarende med at finde den rette vej er det barmhjertighed; når du fjerner sten og torne og andre forhindringer fra vejen

VORES BROR ISMAEL

---

er det barmhjertighed; at give en tørstende vand er barmhjertighed.” „Den sande velstand et menneske opnår efter dette liv er de gode gerninger han gør i denne verden for sine medmennesker. Når han dør vil folk spørge: „Hvilke ejendele efterlader han sig? Men englens som undersøger ham i graven vil spørge: „Hvilke gode gerninger har du gjort?“

Muhammed vidste, ligesom apostelen Paulus, at der fandtes slaveri, men han var i modsætning til Paulus i stand til at gøre meget for at lette slaveriet. Han udstedte forbud mod at skille tilfangetagne mødre, børn og brødre. Han befalede at slaver skulle frigives som en medlidenhedsgerning Gud ville belønne. Muhammed afskaffede også barnemord, gjorde godhed imod dyrene til noget vigtigt i sin religion, insisterede på at folk skulle være ærlige med mål og vægt, forbød at handle i egen interesse og littede på flere andre måder forholdet til skyldnerne. Han forbød spil og berusende drikke, og hvis det ikke helt lykkedes ham at afskaffe spil og drikkeri i den islamiske verden, så har han i det mindste gjort disse ting mere sjældne end de tidligere var i de arabiske samfund.

Eftersom mange af Muhammeds mandlige tilhængere mistede livet i kampen for deres tro, og der derved blev et overskud af kvinder, så er det ikke overraskende at Muhammed ikke afskaffede polygami og medhustruer. På den anden side fordømte og straffede han både hor og utugt alvorligt. En mand måtte kun have fire hustruer. Han måtte ikke have favoritter blandt

sine hustruer, hverken med hensyn til sin kærlighed eller materielle goder, og han måtte heller ikke gifte sig med flere end han kunne forsørge ordentligt. Han kunne blive skilt ved blot at offentliggøre det. Kvinder kunne få lovlig skilsmisse hvis de havde beviser imod deres mand.

Således forbedrede Muhammed i det korte tidsrum af tyve år livsførelsen i hele landet på alle måder. Han overtalte ikke alene alle arabere til kun at tilbede én Gud, men han anvendte også deres religion indenfor alle områderne af moral, lov og samfundets organisering. Da Muhammed kom til så han at arabere var lavtstående og overtroiske. Da han forlod dem var de forenet i troen, og de blev for en tid verdens ledere, ikke blot indenfor religion men indenfor alle kulturformer. Det er ikke underligt at muslimerne mener at Muhammed var den sidste og største af profeterne og at deres religion har en verdensomspændende mission.

Den islamiske religion

Islamernes gudsdyrkelse er ren og skær åndelig og de troende beder direkte til Gud uden at benytte figurer eller billeder. En Imam [muhammedansk leder] leder de troende i bøn i en moské, men denne leder er ikke præst. Enhver lægmand er kvalificeret til at fungere som sådan og netop det, at der ikke er nogen præsteklasse, har medvirket til den forenkledede gudsdyrkelse.

Alle de troende lærer det første kapitel af Koranen – *Fatihah* – udenad og reciterer den ved mange forskellige

Medlemmer af landsbyrådet i det øvre Egypten poserer foran en nyligt opført moské.

lejligheder, på næsten samme måde som mange kristne beder Fadervor:

*Lovet være Gud, verdens Herre!
Kærlig og barmhjertig!
Konge over dommens dag!
Dig alene tilbeder vi og til dig råber
vi om hjælp.
Før os ad den lige vej,
vejen for dem som du er nådig –
for dem du ejer vrede på og som ikke
færer vild.
Amen.*

Muslimens første pligt er at tro – at tro på Gud, hans enevælde, hans åbenbaringer, hans profet, hans bøger og engle og den sidste dag. Fornæmelsen for Guds enevælde har på den rene måde befriet muslimerne fra al anden frygt og givet deres sjæl styrke. Deres tanker om lov og fællesskab kan have deres uheldige sider, men de fører til en agtværdighed og loyalitet som er

muslimske karakteregenskaber. Islamisk tro lærer at medlemmerne skal være ét i troen og at religionen ikke vedkender sig klassebevidsthed, selvom det eksisterer rent økonomisk.

Gæstfrihed er en karakteristisk egenskab i det arabiske samfund. Ansvarsbevidsthed overfor familie, samfund og Gud er en moralsk konsekvens af at anerkende Gud – alt sammen egenskaber som sidste dages hellige kan erkende og værdsætte.

I henhold til den trofaste araber kom Muhammed til en verden der havde mistet troen og sammen med den også hemmeligheden ved indre fred og udvendig orden. I den verden som ventede på Guds befriende røst kom Muhammed som en inspirerende forkynder med veltalenhed, overbevisning og intensitet, med det mod og den værdighed som kendetegner en beundret soldat, og fik succes. Ved hjælp af sine overordentlige evner og sin store personlighed kom han til at dominere sin kultur i sin tid. Historien ændredes drastisk for muslimerne på grund af ham.

Men var Muhammed en profet? Modtog han åbenbaring fra Gud? Nogle betragter Muhammed som en bedrager, andre siger at han kopierede jødedommen eller den kristne teologi og var fortaler for dem. De lærde har længe diskuteret hvordan den arabiske jødedom og den arabiske kristendom var i det 7. århundrede og hvor megen kontakt Muhammed havde med dem. Hvis vi undersøger Koranen vil man sandsynligvis komme til det resultat at Muhammed ikke havde personlig kon-

VORES BROR ISMAEL

takt med den skrevne Bibel, eftersom beretningerne i Koranen er væsentlig anderledes, hvilket antyder at det må være mundtlige overleveringer. Der findes næsten intet som man kunne kalde et direkte citat i Koranen fra nogen af testamenterne.

Sidste dages hellige som kender Joseph Smiths forhold til Mormons Bog vil kunne forstå islamernes tro på at Koranen er givet som åbenbaring og ikke nedskrevet af Muhammed, en tro der understreges af det vi har fået at vide, nemlig at Muhammed i virkeligheden var analfabet.

I Koranen fremhæves dømmens dag hvor menneskene skal stå foran Gud [Allah] og hans engle. Den retfærdigt troende vil blive evigt belønnet i en Himmell med smukke floder og springvand, hvor der er rigelig med mad, ugæret vin og andet dejligt som virker tiltrækkende på ørkenboere, mens de ugudelige vil blive brændt uden at blive fortæret. Således er muslimernes syn på livet efter døden i overensstemmelse med de almindelige kristne synspunkter om Himmell og Helvede. I den paradisiske herlighed som tilfalder dem der har efterlevet Guds bud vil alle kampe være forbi, alle de dårlige egenskaber, såsom grådighed, misundelse, rivalisering, forfængelighed og lyst til hævnakter vil være forsvundet, og alle sjælens ønsker vil gå i opfyldelse.

Jeg har opdaget at de vestlige fordomme mod Islam ofte bygger på misforståelser eller unøjagtige oversættelser af hellige skrivelser. Islam betyder „Jeg underlægger mig Allah“

De fleste arabere har daglig kontakt med den moderne kultur som man kan se ved dette blik over Kairos centrum, med udsigt over Nilen.

og forudsætter at Guds vilje åbenbares og at det er den islamerne underlægger sig og hvorved de opnår fuldstændig fred. Det er ikke nogen passiv tilstand, men det kræver aktive bestræbelser på at være retfærdig, blandt andet ved helt at afstå fra afgudsdyrkelse, aktivt udbrede troen når det er muligt, adlyde Koranens krav om moralsk opførsel og at leve i overensstemmelse med „Islams fem grundpiller“:

1. Recitere og fuldtud acceptere den korte muslimske kodex der indeholder kaldet til bøn: „Der er ingen anden Gud end Allah og Muhammed er hans profet.“

2. Bøn efter en renselsesceremoni fem gange dagligt. Ifølge muslimsk tradition knæler muslimerne bogstaveligt ned og beder når som helst muezzin [den der kalder til bøn] sammenkalder, hvad enten det sker der-

hjemme, på arbejdet eller på gaden. Om fredagen [muslimernes sabbat] skal muslimerne være i moskeen ved middagstid, dersom det er muligt.

3. Almisse. En trofast muslim skænker hvert år en fyrretyvededel af sine ejendele til offentlig barmhjertigheds-tjeneste og til støtte for religionen.

4. En daglig faste [ingen mad eller drikke] fra solopgang til solnedgang i måneden Ramadan, til minde om Muhammeds flugt fra Mekka til byen Medina i år 622. Der gives undtagelser fra denne regel i tilfælde af sygdom eller rejse. Der indtages et enkelt måltid om aftenen og før dag gry.

5. Mindst én pilgrimsrejse til Mekka. Ved en sådan pilgrimsfærd samles repræsentanter fra hele den islamske verden. Her udveksles oplevelser og erfaringer til troens fremme, og det har utvivlsomt betydet meget for islams åndelighed og kulturelle sammenhold gennem århundrederne.

Mange sidste dages hellige er overrasket over at islamerne betragter Jesus som den største profet før Muhammed. I Koranen siges det at Jesus på en mirakuløs måde blev undfanget ved jomfru Maria ved Guds indgriben, men at Jesus ikke var Guds Enbårne. Ligesom jøderne og visse kristne accepterer muslimerne Kristus som en stor lærer der blev inspireret af Gud, men ikke var guddommelig.

Ortodokse muslimer tror ikke på at Gud ville tillade at Kristus, en syndfri mand, blev korsfæstet. Derfor tror de at det var en anden der virkede som hans stedfortræder og at Jesus blev optaget til Himmelen uden at dø. I Koranen

siges det at de senere kristne tilhænger har misforstået eller fordrejet hans lærdomme og bagefter gjort ham til Gud og udviklet læren om at han var Guds Søn, kommet i kødet og om treenigheden samt jomfru Maria.

Men for sidste dages hellige er det stående spørgsmål: Var Muhammed en Guds profet? Skal vi tage de lærdomme og åbenbaringer som findes i Koranen alvorligt? Enhver som tålmodigt og opmærksomt læser Koranen vil kunne se at den har litterær værdi, at den holder sig strengt til de fordums profeters overleveringer og at den holder bestemt på at mennesket skal stå til regnskab for sine gerninger og bør søge at oprette et nærmere forhold til sin Gud.

Men er Koranen „Guds ord“? For nogle er Koranen blot et udtryk for Muhammeds levende fantasi, krydret med delvise sandheder som han har fundet frem til i samtalen med kristne og jødiske købmænd i sin tid. Andre påpeger at den har bibragt det arabiske folk en højere religiøs sandhed, hvilket afspejler Guds omsorg og kærlighed til dem og at den som sådan ikke må ringeagtes eller fratages dem. I Alma 29:8 giver en amerikansk profet fra fordums tid et magtfuldt budskab: „Herren forunder ethvert folk at blive belært om sit ord af dem, som tilhører deres eget folk og sprog, ja, alt det, som han i sin visdom anser tjenligt for dem at have; derfor ser vi, at Herren giver råd i visdom i overensstemmelse med det, der er retfærdigt og sandt.“

Vi har en vægtig og direkte forklaring om denne bog i „Budskab fra Det

VORES BROR ISMAEL

Muhammedanere bøjer sig i bøn inde i et telt ved Arafat, Nådens bjerg, i Arabien.

øverste Præsidentskab med hensyn til Guds kærlighed til alle mennesker" – givet den 15. febr. 1978. Her følger et udsnit: „Verdens store religionsledere som f.eks. Muhammed, Konfutze og reformatorerne såvel som filosoffer som Sokrates, Platon og andre har modtaget en del af Guds lys. Gud har givet dem moralske sandheder for at oplyse hele nationer og give den enkelte et større forståelsesgrundlag.“

Mange vil måske afvise nogle af Muhammeds lærdomme, fordi det ser ud som om de ikke er i overensstemmelse med evangeliets fundamentale lærdomme. Alligevel er der måske ligeså stor forskel mellem det Muhammed belærte om i det 7. århundrede og det islamerne belærer om i dag, som der er mellem det apostlene belærte om og det de kristne kirker belærer om i vore dage. Budskabet i Koranen – om at Gud er menneskets skaber og dommer, at Gud har talt til profeter [på

Muhammeds tid], at vi skal stå til regnskab for det vi gør og at alle bør prøve at leve i overensstemmelse med Guds bud – viser klart at det er moralske sandheder som vi bør kende til, der her bringes.

Læg mærke til muslimernes forpligtelse overfor Det gamle og Det ny Testaments profeter, som det står i Koranens andet kapitel: „Vi tror på Allah og det som er åbenbaret os, samt det der blev åbenbaret til Abraham og Ismael og Isak og Jakob og stammerne, og det som Moses og Jesus modtog, og det som profeterne har modtaget fra deres Herre. Vi ser ikke nogen forskel på nogen af dem med hensyn til ham vi har overgivet os til.“ [Koran 2:136].

Den arabiske civilisation

Folk der lever i den vestlige verden på et tidspunkt hvor deres civilisation ser ud til, på det sidste, at have domineret verden, må huske på at det ikke altid har været således. Hvis vi går 1000 år tilbage vil vi opdage at Europa politisk set var svagt og blotet for intellekt. Fra det 9. til det 13. århundrede var det Bagdad og Cairo samt Cordoba i det muslimske Spanien som var verdens økonomiske, intellektuelle og kulturelle midtpunkt. Det var den arabiske civilisation der frembragte den tids videnskab, matematik og poesi for menneskeheden og hvis købmand udstedte fakturaer fra Afrika til Finland og fra de britiske øer til Japan, og hvis hære traf de politiske afgørelser.

På et tidspunkt hvor man i Europa forfulgte videnskabsmænd, brændte deres værker og undertrykte deres nye ideer, blev muslimerne gennem Muhammeds skrivelser tilskyndet til at „søge kundskab, endog i Kina“. Det direkte resultat af denne beundring for at lære var en utrættelig søgen efter græsk, persisk, ægyptisk og indisk videnskab. I Koranen tales der atter og atter om at læse, skrive, om pennen, bogen og kundskab. Blækket som videnskabsmændene skrev med blev betragtet på lige fod med martyrernes blod, og der blev oprettet skoler og universiteter rundt omkring i den arabiske verden.

Bidrag til lægevidenskaben

Arabernes bidrag til lægevidenskab og matematik var især imponerende. Lægevidenskaben havde sin gyldne periode i Arabien da den fik adgang til kræfter indenfor Abbasid dynastiet i år 750. I denne periode inviterede de arabiske monarker eller kaliffer alle de lærde mænd i det udvidede rige til Bagdad, blandt andet lægerne fra Jundi-Shapor, et berømt lægecenter i Persien.

De græske, persiske og andre autentiske lægevidenskabelige værker blev hurtigt oversat til arabisk. Under kalif Al-Mamouns regeringstid blev alene 107 bøger af den græske læge Galen oversat til arabisk og kaliffen søgte græske manuskripter i hele Byzantium. Denne store begejstring for græske værker har fået visse lægehistorikere til fejlagtigt at konkludere at

En gruppe arbejdere høster hvede i det centrale Tunesien.

de arabiske bidrag blot betød at man kunne bevare den græske lægevidenskab, men araberne har også tilføjet store resultater som de selv har nået.

De arabiske læger havde en avanceret kundskab som var ukendt for grækerne. De fandt frem til hvor øjenmusklerne sad og til deres funktioner, hvordan pupillerne bevægede sig, til forskellen mellem skoldkopper og mæslinger og til hvordan man kunne benytte dyretarme til sammensyning efter operation. De fandt strubenerven og opdagede hvordan man skulle tilberede kviksølvssalve, de opdagede blodcirkulationen og hvordan man kunne fjerne et bryst i forbindelse med cancer, hvordan man kunne benytte en fødetang ved en vanskelig fødsel, og de har beskrevet over 200 lægeinstrumenter.

Araberne har haft utrolig stor indflydelse på lægevidenskaben rundt omkring på den vestlige verdens universi-

VORES BROR ISMAEL

---

teter – i Salerno i Italien, i Cordoba og Sevilla i Spanien, i Montpellier og Paris i Frankrig, og mange andre steder. Værkernes oversættelse til latin har indtil det 18. århundrede – 500 år efter det islamiske riges fald – forsynet Vesteuropa med de fundamentale lægebøger.

Bidragene indenfor matematik

Vi skylder også den arabiske civilisation meget på matematikkens område. Kalif Al-Momoun satte lærde mænd til at oversætte alle de store græske værker til arabisk, derfor kunne man til sidst sende værker af Ptolemæus, Euklid, Aristoteles og mange andre fra Bagdad til de islamiske universiteter der lå så langt borte som i Spanien. Fra disse arabiske universiteter i Spanien overførtes videnskab til Europa i middelalderen.

Udover at oversætte videnskabelige afhandlinger fra Alexandria, Grækenland og Indien, begyndte de arabiske lærde snart at yde deres egne bidrag: Det arabiske talsystem, decimalsystemet, udviklingen af aritmetik [bogstavregning], forholdet mellem aritmetik og geometri [rum og flade] dannede grundlag for analysegeometri, hvilket udvikledes til sfærisk trigonometri [forholdsberegninger af kugler og vinkler], forløberen for logaritmetabeller samt særlige løsninger på forskellige kvadratiske ligninger.

Muhammed ibn Musa Al-Khwarizmi skrev det mest betydningsfulde matematiske værk i sin tid *Hisab al-Jabr w-al-Muqabalah* [Beregninger af

rekonstruktion og reduktion] og det var denne bog hvorefter algebra [aritmetik] fik sit engelske navn. Fra det 12. til det 16. århundrede var dette den væsentligste lærebog i matematik på de europæiske universiteter.

Indenfor astronomien har araberne forbedret den græske navigation efter stjernerne og opfundet mange bemærkelsesværdige og nøjagtige instrumenter der har sat dem i stand til at studere stjernerne og måle afstanden mellem himmellegemer. Som følge af disse studier opstillede de den kendsgerning at jorden er en sfære som flyder i rummet [næsten 400 år før Columbus!]. Endvidere har de udviklet et højt indviklet system hvorefter man kunne foretage landmålinger og benyttet dette til meget nøjagtigt at udregne jordens omkreds og diameter.

De har udregnet stjerneårets længde, fastsat stjernernes og planeternes stilling og omdrejninger samt studeret solpletter. De har regnet ud hvornår planeten Mercur ville passere Solen, og de vidste at jorden er væsentlig mindre end Solen. Desuden rettede de visse fejltagelser i Ptolemæus' astronomiske system og udviklede et navigeringssystem efter stjernerne.

Forståelsen for Islam

Ismael blev virkelig en „stor nation“, og fik en civilisation som alle i den vestlige verden burde være taknemmelig for. Men i den sidste ende bør man måske se de store arabiske bidrag som noget religiøst. Det siges at Islam er grundlagt på troen på Gud, en gud

En moderne dages „Ismael“.

som virker og som taler til mennesket gennem profeter og som stiller bestemte krav til dem. Set fra menneskets side siges det at der ligger en fundamental værdi i den menneskelige natur og at hvert eneste menneske har et ufravigeligt moralsk ansvar, som de skal stå til regnskab for på dommens dag – begreber som er helt forenelige med sidste dages helliges teologi.

Muslimerne vil selvfølgelig være hurtige til at indrømme at de er kommet til kort med hensyn til at efterleve de høje idealer som Muhammed belærte

om – ligesom sidste dages hellige også må indrømme at det ikke altid lykkes os at efterleve evangeliets principper konsekvent.

På mange måder har Islam den samme indvirkning på muslimerne som det gengivne evangelium har på sidste dages hellige. De religiøse værdier og begreber er ikke kun til dels rigtige, men de er rigtige til den yderste konsekvens. For muslimerne afgør religionen civilisationens form. Økonomien, politik og andre faktorer i samfundslivet udspringer fra religionen og har for muslimerne den betydning som religionen lægger deri. Islam kan defineres som den måde hvorpå muslimerne forholder sig til sin verden.

Der vil ske en stadig større kontakt mellem arabere og sidste dages hellige, men udviklingen af gensidig forståelse og respekt vil kun udvikles langsomt og ikke virke særlig opmuntrende før vi har indset hvilken skønhed og religiøs grundvold den arabiske civilisation er bygget på, og at begreber som retfærdighed, renhed og menneskelig fremgang er noget væsentligt for både Islam og det gengivne evangelium samt at opmærksomhed på lighederne – og ikke kun på forskellene, er nøglen til at de kan acceptere og værdsætte hvad vi har at tilbyde dem. Ismaels sønner er virkelig også vore brødre! □

Foto: James B. Mayfield og Spencer J. Palmer

Det tager kun en halv time om dagen

Barbara Stockwell

For et par uger siden læste jeg en artikel om hvor vigtigt det er at studere skrifterne, så jeg satte mit vækkeur en halv time tidligere hver dag. Så kom jeg i tanke om at jeg skulle skrive mindebog hver dag, så jeg blev oppe en halv time længere om aftenen.

I sidste uge fik vi i hjælpeforeningen det råd at vi skulle motionere hver dag for at holde os i form, så jeg stod lidt tidligere op hver dag for at løbe. Senere på ugen læste jeg en ugebladsartikel som lovede mig en smuk hud dersom jeg ville bruge et kvarter om dagen, og et andet sted stod der at hvis jeg mediterede en halv time hver dag ville det ændre mit liv. I en Gør-det-selv-bog læste jeg at jeg skulle tilbringe mindst en halv time hver dag med at se mine ønsker for mig og bekræfte det positive. Jeg måtte tidligere op for at nå det.

Alligevel lykkedes det stadig at presse flere aktiviteter ind i min fuldt besatte dag. Jeg opdagede at jeg kunne gøre de øvelser som fik smerterne over lænden til at forsvinde, mens jeg kørte på arbejde. Jeg kunne udføre sammentrækningsøvelserne mens jeg sad ved mit skrivebord. Jeg halverede min frokost for at få læst Stjernen. Det lykkedes mig at blive færdig med det ene nummer før det næste kom, hvis jeg læste en halv time om dagen ... undtagen konferenceudgaven. For at læse den måtte jeg blive lidt længere oppe hver aften og læse, når jeg havde nået det mål jeg ellers havde sat.

I et andet dameblad læste jeg at jeg blot skulle bruge 10 minutter hver dag på mine negle. Der stod også at et fodbad efter arbejdstid på en forunderlig måde ville fjerne trætheden. Jeg forsøgte det mens jeg lavede middagsmad, men blev så afslappet at jeg tabte den mad jeg stod med i hånden. Middagen blev en lille smule forsinket og således kom jeg en halv time senere i seng. Men det var alle anstrengelserne værd, jeg var blevet et helt nyt menneske.

Under en lektie om succes lærte jeg at den eneste måde man kunne få succes på var at skrive en „Gør det“ liste hver aften og gennemgå den hver morgen for at prioritere dagens opgaver. Det tog kun fem minutter og sparede en masse tid i den sidste ende. Og ved du, at hvis du bruger tre kvarter ekstra hver dag på husligt arbejde behøver du aldrig mere at føle dig overbebyrdet på grund af forårsrengøring?

Det er forunderligt så mange ting der kan gøres på så kort tid og jeg ville føle mig ligegyldig hvis jeg sagde at jeg ikke kunne få de par minutter til overs. Når alt kommer til alt er så de par minutter hver dag for meget at bede om når man tænker på hele den forbedring der sker? Jeg kan jo altid sætte vækkeuret til at ringe en lille smule før.

Men i aftes da jeg skulle til at stille vækkeuret efter at have bedt min aftenbøn opdagede jeg at det var tid til at stå op og løbe. Måske skulle jeg skrive en ny plan – det tager jo kun et par minutter ... □

Kaldet til at tjene

John A. Tvedtnes

Kan du nævne navnet på den som:

1. Modtog sin profetiske kaldelse mens han pløjede i marken?
2. Blev kaldet til at være konge mens han var ude at søge efter sin fars æsler?
3. Blev vækket af søvnen for at modtage sin kaldelse til at være profet?
4. Blev kaldet til at være missionær efter at ældsterne og profeterne i Antiokia havde fastet og bedt?
5. Blev kaldet til at være konge mens han vogtede får?
6. Blev kaldet af Gud da han bad i lunden?
7. Blev kaldet til at være profet da han var 8 dage gammel?
8. Blev kaldet af en engel til at tjene Herren mens han tærskede hvede?
9. Blev kaldet til at erstatte Judas Iskariot?
10. Blev kaldet til at være den 12. præsident for Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige?

Svar:

1. Eliza [1 Kong. 19:16-21].
2. Saul [1 Sam. 9:1-10; 17].
3. Samuel [1 Sam. 3:1-21].
4. Paulus og Barnabas [Ap. G. 13:1-3].
5. David [1 Sam. 16:10-13].
6. Joseph Smith [Joseph Smiths Skrivelser 2:12-20 samt L&P 107:45].
7. Johannes Døber [L&P 84:27-28].
8. Gideon [Dom. 6:11-14].
9. Mattias [Ap. G. 1:20-26].
10. Spencer W. Kimball.

